Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Nr. 21 Warszawa, dnia 30 lipca 1936 r. **Rok XIX.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł. 50 gr.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Warszawa, ul. Senatorska 29 sklep Nr. 22, tel. 696-87; Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowem.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

I. ROZPORZĄDZENIA I ZARZĄDZENIA MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

II. OKÓLNIK Nr. 59.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 55 — 56.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 164—172.

C. BIBLJOGRAFJA.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

A.

I. Rozporządzenia i Zarządzenia Ministra Spraw Wewnetrznych.

145.

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 25 lipca 1936 r.

o wyszkoleniu Policji Państwowej

Na podstawie art. 43 ust. 1, art. 44 i art. 155 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o Policji Państwowej (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 27 z 1931 r.) zarządzam co następuje:

§ 1.

Dla praktycznego i teoretycznego wyszkolenia oficerów i szeregowych Policji Państwowej tworzy się:

a) kursy zwykłe w szkołach policyjnych,

b) kursy specjalne w szkołach policyjnych lub przy komendach wojewódzkich,

c) kursy specjalne w bataljonie (grupie) rezerwy policyjnej.

§ 2.

Do celów szkolenia oficerów, szeregowych i kandydatów kontraktowych na kursach zwykłych i specjalnych tworzy się następujące szkoły:

a) Szkołę Oficerów Policji Państwowej,

b) Szkołę Szeregowych Policji Państwowej.

§ 3.

Oficerowie i szeregowi — kandydaci na oficerów P. P. otrzymują fachowe wyszkolenie teoretyczne i praktyczne w Szkole Oficerów Policji Państwowej, na kursach zwykłych lub specjalnych, zorganizowanych według odrębnych programów nauczania, dostosowanych do ogólnych lub specjalnych potrzeb służby bezpieczeństwa. Szeregowi oraz kandydaci kontraktowi otrzymują takie wyszkolenie w Szkole Szeregowych Policji Państwowej.

§ 4.

Siedziby szkół policyjnych i miejsca dla kursów specjalnych określa każdorazowo Komendant Główny Policji Państwowej.

§ 5.

Zasadniczą jednostką organizacyjną szkół względnie kursów policyjnych jest kompanja o stanie liczebnym od 40—60 uczniów, podzielona na plutony, drużyny i sekcje.

Na czele szkoły stoi komendant szkoły (kierownik kursu) i ewentualnie jego zastępca, na czele kompanji — dowódca kompanji — mianowani na wniosek Komendanta Głównego przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Dowódców plutonów, drużynowych i dowódców sekcyj wyznacza komendant szkoły względnie kierownik kursu.

§ 6.

Szkoły i kursy specjalne pod względem organizacyjno-wyszkoleniowym podlegają Komendantowi Głównemu Policji Państwowej, zaś pod względem gospodarczym tym komendantom wojewódzkim Policji Państwowej, na których terenie się znajdują.

§ 7.

Czas trwania nauki dla poszczególnych kursów ustala każdorazowo Komendant Główny Policji Państwowej w zależności od posiadanych kredytów i materjału naukowego, jaki ma być na danym kursie przerobiony.

§ 8.

Organem opinjowawczym Komendanta Głównego Policji Państwowej w zakresie naukowo wychowawczym jest Policyjna Komisja Szkolna.

Policyjna Komisja Szkolna obraduje pod przewodnictwem Naczelnika Wydziału Komendy

Głównej Policji Państwowej lub wyznaczonego zastępcy przez Komendanta Głównego Policji Państwowej.

W skład Policyjnej Komisji Szkolnej wchodzą: komendanci szkół (ewent. kierownicy kursów specjalnych), ich zastępcy i wyznaczeni przez komendantów szkół (kierowników kursów) wykładowcy.

Do zadań Policyjnej Komisji Szkolnej należy:

a) opracowywanie programów naukowych z poszczególnych przedmiotów dla wszystkich rodzajów kursów,

b) wyrażanie opinji w sprawach, poddanych jej ocenie przez Komendanta Głównego Policji Państwowej.

§ 9.

Powołanie uczniów tak z pośród oficerów i szeregowych Policji Państwowej, jak również z pośród kandydatów kontraktowych—do szkół i na kursy specjalne, zarządza Komendant Główny Policji Państwowej z tem, że przy oznaczaniu ilości kandydatów z poszczególnych okręgów wojewódzkich, uwzględnia każdorazowo miejscowe warunki bezpieczeństwa i stan wyszkolenia oficerów i szeregowych danego okręgu.

§ 10.

Oficerowie, szeregowi i kandydaci kontraktowi (tak stałego personelu szkolnego, jak i uczniowie) szkół policyjnych oraz kursów specjalnych z charakteru swych obowiązków w czasie trwania kursu, nie stanowią organów wykonawczych w zakresie utrzymania bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego i do służby tego rodzaju zasadniczo używani być nie mogą. Wyjątkowo w przypadkach zaburzeń lub katastrof żywiołowych, poważnie zagrażających bezpieczeństwu i spokoju w Państwie, kiedy inne jednostki policyjne są niewystarczające, mogą być użyci do służby wykonawczej także uczniowie szkół i kursów łącznie ze stałym personelem szkolnym za każdorazowem zezwoleniem Ministra Spraw Wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Policji Państwowej.

Jeżeli powstała z tego powodu przerwa w nauce wynosi więcej niż 3 dni, Komendantowi Głównemu Policji Państwowej przysługuje prawo przedłużenia czasu trwania kursu o ilość dni, odpowiadających przerwie.

§ 11.

Etat osobowy szkół i kursów specjalnych zależnie od faktycznych potrzeb, ustala każdorazowo Komendant Główny Policji Państwowej.

§ 12.

Wykładowców i personel administracyjny, za wyjątkiem komendantów i zastępców komendantów szkół, kierowników kursów specjalnych i dowódców kompanij w szkołach i na kursach specjalnych—wyznacza Komendant Główny Policji Państwowej.

Angażowanie wykładowców w szkołach i na kursach specjalnych z poza korpusu Policji Państwowej i ustalanie dla nich wynagrodzenia, należy do Komendanta Głównego Policji Państwowej.

Oficerowie, szeregowi i kandydaci kontraktowi, delegowani jako uczniowie do szkół i na kursy specjalne, pozostają przez czas pobytu w szkole względnie na kursie na etacie swych jednostek macierzystych. Nowoprzyjęci do służby w Policji Państwowej oficerowie, szeregowi i kandydaci kontraktowi, powołani wprost do szkół względnie na kursy, pozostają na etacie Komendy Głównej Policji Państwowej do czasu ukończenia kursu. W tym celu Komendant Główny Policji Państwowej dysponuje wakansami w etatach poszczególnych okręgów wojewódzkich.

§ 13.

Z chwilą wejścia w życie niniejszego zarządzenia traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 kwietnia 1931 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 3, poz. 71) zmienione rozporządzeniami Ministra Spraw Wewnętrznych: z dnia 16 października 1931 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 17, poz. 285), z dnia 28 lipca 1933 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 12, poz. 154) i z dnia 27 kwietnia 1935 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 14, poz. 71) o organizacji szkół Policji Państwowej.

§ 14.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

146.

OKÓLNIK Nr. 59

z dnia 24 lipca 1936 r.

o samoistnem wykonywaniu robót budowlanych.

(Nr. SB. 28/113/4).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów miast.

W myśl art. 145 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 350) do samoistnego wykonywania rzemiosła, wchodzącego w zakres robót budowlanych, wyszczególnionych w art. 333 i 334 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), są uprawnione

osoby, określone w art. 145 ust. 4 i w art. 146 cytowanego rozporządzenia o prawie przemysłowem. Jak wynika z brzmienia powołanych przepisów prawa przemysłowego, regulujących sprawę wykonywania rzemiosła, nie mają one zastosowania w wypadkach, gdy odnośne roboty są wykonywane przez budujących osobiście lub za pośrednictwem członków rodziny, względnie pracowników zatrudnionych w danem gospodarstwie wiejskiem, co z reguły ma miejsce przy budowie parterowych budynków w osiedlach wiejskich.

Według posiadanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wiadomości, przytoczone postanowienia prawa przemysłowego nie zawsze są należycie stosowane.

Gdy chodzi o budynki większe lub o bardziej skomplikowanej konstrukcji, dopuszczenie do samoistnego wykonywania robót (np. murarskich) osób, nie posiadających wymaganych kwalifikacyj, może narazić na niebezpieczeństwo życie i zdrowie ludzkie w razie nienależytego wykonania budowy.

Z drugiej strony wykonywanie robót przy budowie parterowych budynków wiejskich nawet przez osoby, niedostatecznie wykwalifikowane, z reguły nie może narazić na niebezpieczeństwo ani życia, ani zdrowia ludzkiego ze względu na niewielkie rozmiary i nieskomplikowaną konstrukcję tych budynków.

Wobec powyższego Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu zwraca uwagę Panów Wojewodów z jednej strony na konieczność dopilnowania przez organa, powołane do wykonywania nadzoru policyjno-budowlanego, by do samoistnego wykonywania znaczniejszych robót, których nienależyte wykonywanie mogłoby narazić na szkodę bezpieczeństwo życia i zdrowia ludzkiego, a więc w pierwszym rzędzie robót, wyszczególnionych w art. 333 prawa budowlanego, były powoływane osoby do tego uprawnione w myśl art. 145 i 146 prawa przemysłowego, z drugiej zaś strony na niedopuszczalność zbyt rygorystycznego stosowania postanowień art. 145 i 146 prawa przemysłowego w tych wypadkach, gdy względy bezpieczeństwa, życia i zdrowia ludzkiego tego nie wymagają, a rygorystyczne stosowanie omawianych artykułów stworzyłoby zbyt wielkie uciążliwości dla ludności — to znaczy w wypadkach, gdy chodzi o roboty, dotyczące parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich w miejscowościach wiejskich.

W związku z powyższem w celu zapobieżenia wykonywaniu w miastach robót przez osoby nieuprawnione, nie należy czynić przeszkód przedstawicielom Izb Rzemieślniczych przy sprawdzaniu przez nich, czy rzeczywiście wykonywanie poszczególnych budów i robót budowlanych jest uskuteczniane przez osoby uprawnione do tego zgodnie z powołanemi wyżej przepisami prawa przemysłowego.

(—) Korsak
PODSEKRETARZ STANU

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

147.

PISMO OKÓLNE

z dnia 20 lipca 1936 r.

w sprawie aktów urodzenia dzieci nieznanych rodziców.

(Nr. AC. 26-f-394/7).

Do

Urzędów Wojewódzkich województw środkowych i wschodnich, Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

Podając do wiadomości zarządzenie Ministra Sprawiedliwości do Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Lublinie — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaznacza, iż w przypadkach ujawnienia faktów sporządzenia aktów urodzenia dzieci nieznanych rodziców z naruszeniem postanowień obowiązujących przepisów, w szczególności zaś ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 413), — władze nadzorcze administracji ogólnej winny z urzędu występować o unieważnienie tych aktów, a mianowicie na obszarze mocy obowiązującej K. C. P. z 1825 r. w trybie art. 140 i nast. tego kodeksu w związku z art. 1648 u. p. c., na obszarze „Zbioru Praw" ros. w trybie przewidzianym przepisami miejscowemi.

Za DYREKTORA DEPARTAMENTU
(—) Adelstein
NACZELNIK WYDZIAŁU

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa
dnia 19 czerwca 1936 roku
Nr. I. C. 1150/12/1/35.

Do

Pana Prokuratora Sądu Apelacyjnego w Lublinie.

Na tle postępowania, przewidzianego ustawą z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72 poz. 413), zdarza się, że osoby, które znalazły lub mają w swej pieczy dziecko nieznanych rodziców, zeznają akt urodzenia dziecka podając je za własne, pomimo istnienia aktu urodzenia, sporządzonego na wniosek władzy administracyjnej.

W myśl art. 2 i 4 wyżej cytowanej ustawy nawet zeznanie aktu urodzenia dziecka nieznanych rodziców przez osobę, która je znalazła lub ma w swej pieczy, nie jest zgodne z ustawą, podanie zaś takiego dziecka za własne

stanowi fałsz, który w myśl art. 89 K. C. P. z 1825 roku pociąga za sobą odpowiedzialność cywilną, jak również i karną wszystkich osób, świadomie współdziałających w sporządzaniu takiego aktu.

Jeżeli więc pomimo sporządzenia aktu urodzenia dziecka nieznanych rodziców na wniosek władzy administracyjnej, będzie zeznany akt urodzenia tegoż dziecka przez osoby, które je znalazły lub mają w swej pieczy, prokurator skoro o tem poweźmie wiadomość, powinien z urzędu wystąpić do sądu o sprostowanie przez wykreślenie aktu z ksiąg stanu cywilnego, osoby zaś świadomie współdziałające w sporządzaniu takiego aktu pociągać do odpowiedzialności karnej z art. 195 k. k.

Przepis art. 282 K. C. P. nie może stanowić przeszkody, gdy przepis ten, pomieszczony w dziale o dzieciach prawych dotyczy dzieci zrodzonych w małżeństwie w sprawie zaś o unieważnienie fałszywie spisanego aktu urodzenia dziecka nieznanych rodziców fakt pochodzenia tego dziecka jest bezsporny, stwierdzony bowiem zawiadomieniem władzy administracyjnej o znalezieniu dziecka, a poza tem nie bywa nawet kwestjonowany przez osoby, na których prośbę akt urodzenia został spisany wobec ustalonego faktu znalezienia lub otrzymania przez nich dziecka; przy unieważnieniu więc w tym przypadku chodzi nie o zaprzeczenie stanu posiadania, lecz o obalenie fałszu w akcie urodzenia. Wobec tego pociągnięcie do odpowiedzialności karnej winnych (oprócz osób podających się za rodziców — świadków oraz rodziców chrzestnych) znajduje uzasadnienie w powołanym art. 89 K. C. P. Humanitarna intencja zapewnienia lepszego losu dziecka nieznanych rodziców przez podanie je za urodzone rzekomo w małżeństwie powinna ustąpić przed względami interesu publicznego, jakim jest zapewnienie zgodności aktów stanu cywilnego z rzeczywistością ponadto intencja powyższa może naruszyć prawa osób trzecich, zdarzyć się bowiem może, że małżeństwu, które wzięło na wychowanie dziecko rodziców nieznanych i w akcie urodzenia tego dziecka następnie spisanym za swoje je podało w czasie późniejszym przybędzie dziecko prawe; wreszcie intencja powyższa może się nie ziścić, w razie bowiem ustalenia istotnego pochodzenia dziecka rodziców nieznanych w czasie późniejszym skutki tego faktu oraz rozgłos o nim okażą się dla tego dziecka dotkliwsze.

Proszę Pana Prokuratora o podanie powyższego do wiadomości P. P. Prokuratorom Sądów Okręgowych oraz o czuwanie nad ścisłem wykonaniem niniejszego reskryptu.

MINISTER
w z (—) Sieczkowski
PODSEKRETARZ STANU

148.

PISMO OKÓLNE

z dnia 24 lipca 1936 r.

o nadzorze Wojewodów nad trybem urzędowania administracji rządowej.

(Nr. GL. 68-3)

Do

P. P. Dyrektorów (Gabinetu, Departamentów i Biur), Naczelników Wydziałów, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza.

Podaję do wiadomości zarządzenia Pana Premjera z dnia 2.VII.1936 r. Nr. 55-48/1, skierowane do P. P. Ministrów i Wojewodów w sprawie osobistych uprawnień tych ostatnich w dziedzinie nadzoru nad trybem urzędowania w urzędach niezespolonych z administracją ogólną oraz w Monopolach Państwowych.

(—) Kawecki
PODSEKRETARZ STANU

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr. 55-48/1
Warszawa, dnia 2 lipca 1936 r.

W sprawie nadzoru nad trybem urzędowania administracji rządowej.

Do

Pana Ministra (wszystkich z wyjątkiem Spraw Wojskowych).

W czasie inspekcyj, dokonywanych na terenie m. Warszawy oraz poszczególnych województw i powiatów, przekonałem się, że tryb urzędowania niektórych urzędów pozostawia wiele do życzenia zwłaszcza w zakresie przestrzegania obowiązujących godzin urzędowania i należytej obsługi zgłaszających się interesantów. Ponieważ skonstatowane przeze mnie braki dowodzą, że urzędy wyższych instancyj, nie wyłączając centralnych, nie są w możności, przynajmniej narazie stale i należycie nadzorować podległe im urzędy, zaś urzędy lokalne pozostawione same sobie, nie wykonywują należycie ciążących na nich obowiązków postanowiłem, aż do odwołania, zlecić niektóre funkcje tego nadzoru Wojewodom, którzy pełnić je będą jako funkcje specjalne i ściśle osobiste, z mojego polecenia.

Nadzór wykonywany przez Wojewodów w stosunku do urzędów niezespolonych dotyczyć będzie tylko sprawy przestrzegania godzin urzędowych oraz przyjmowania i załatwiania interesantów i nie narusza ani nie umniejsza w niczem uprawnień nadzorczych właściwych władz resortowych, na których w dalszym ciągu spoczywa odpowiedzialność za prawidłowy bieg urzędowania w podległych im urzędach.

Poszczególni Wojewodowie poruczone im przeze mnie funkcje będą wykonywali w sto-

sunku do wszystkich władz urzędów, zakładów, organów i t. p. mających siedzibę na terenie danego województwa, podlegających bezpośrednio lub pośrednio Ministerstwom we wszystkich działach administracji rządowej, z wyjątkiem resortu Spraw Wojskowych. Funkcje Wojewodów obejmować będą również Monopole Państwowe, a z pośród przedsiębiorstw państwowych takie, które zostaną przeze mnie wskazane w drodze specjalnych zarządzeń.

Powyższe zechce Pan Minister podać do wiadomości podległej Mu administracji.

Równocześnie polecam Wojewodom, ażeby odpisy przedkładanych mi raportów przesyłali równocześnie do rąk własnych zainteresowanych PP. Ministrów. Poza tem nie będzie służyło Wojewodom wydawanie w czasie lub z powodu dokonywanych inspekcyj urzędów niezespolonych, żadnych dalszych zarządzeń.

(—) Sławoj Składkowski
PREZES RADY MINISTRÓW

PREZES RADY MINISTRÓW
Nr. 55-48/1.
Warszawa, dnia 2 lipca 1936 r.

Do
Pana Wojewody (wszyscy).

Przesyłając Panu Wojewodzie w załączeniu odpis równoczesnego mojego pisma do wszystkich PP. Ministrów, z wyjątkiem Pana Ministra Spraw Wojskowych, zlecam Panu Wojewodzie aż do odwołania, wykonywanie w mojem imieniu nadzoru w granicach, w załączonem piśmie określonych. Rozumie się, iż niezawisłe sądy oraz Kontrola Państwowa już z mocy przepisów Konstytucji są całkowicie wyłączone z pod tego nadzoru. Zlecone Panu funkcje, o ile dotyczą urzędów niezespolonych, nie wchodzą ani w zakres czynności Wojewody jako reprezentanta Rządu, ani jako szefa administracji ogólnej, a są uprawnieniami ściśle osobistemi udzielonemi przeze mnie Panu Wojewodzie ad personam. Ze względu na wagę sprawy czynię Pana Wojewodę osobiście odpowiedzialnym za ścisłe i bezwzględne wykonanie niniejszego mego zlecenia.

(—) Sławoj Składkowski
PREZES RADY MINISTRÓW

149.

PISMO OKÓLNE

dnia 25 lipca 1936 r.

o zatrudnianiu b. stypendystów państwowych.

(Nr. Pers. 1204/5)

Do
Urzędów Wojewódzkich, Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę, Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu, Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach, Dyrekcji Państwowych Zakładów Przemysłowo-Zbożowych, Dyrekcji Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku w Katowicach, Kierownictwa Przedsiębiorstwa „Gazeta Administracji", Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów miast.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości i stosowania okólnik Nr. 42 Prezydjum Rady Ministrów z dnia 3 lipca 1936 r. Nr. 100-28/3 w sprawie zatrudniania b. stypendystów państwowych.

Za DYREKTORA BIURA PERSONALNEGO
(—) Jacuk
KIEROWNIK REFERATU

Otrzymają nadto:
Komenda Główna Policji Państwowej
Dowództwo Korpusu Ochrony Pogranicza
Główny Urząd Statystyczny.

PREZYDJUM
RADY MINISTRÓW
Nr. 100-28/3
Warszawa, dnia 3 lipca 1936 r.

Zatrudnianie b. stypendystów państwowych.

OKÓLNIK NR. 42

Do
Wszystkich Ministerstw
w Warszawie.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego stwierdziło, że wielu b. stypendystów mimo upływu nieraz kilku lat od ukończenia studjów wyższych, pozostaje bez pracy, co pociąga za sobą niemożność uzyskania od nich zwrotu kwot, wypłaconych im tytułem stypendjów w czasie studjów.

Ponieważ państwowe stypendja akademickie są przyznawane studentom, którzy już podczas studjów wyróżnili się zdolnościami i pilnością, a zwrócenie przez b. stypendystów kwot, otrzymanych z funduszu stypendjalnego, stanowi warunek przyznawania stypendjów dalszych, Prezydjum Rady Ministrów prosi o zarządzenie, by przy obsadzaniu wakujących stanowisk w służbie państwowej i samorządowej, uwzględniano w miarę możności podania kandydatów, którzy pobierali państwowe zwrotne stypendja akademickie.

Przy wyborze kandydatów należy żądać od nich oświadczenia, czy korzystali ze stypendjów państwowych i za pośrednictwem jakiej szkoły.

O przyjęciu zaś b. stypendysty na posadę władza przyjmująca winna bezzwłocznie zawiadomić szkołę, w której pobierał stypendjum.

Ponadto zaś Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przesyłać będzie perjodycznie władzom naczelnym zestawienia wszystkich b. stypendystów, którzy dotychczas

zalegają ze swojemi zobowiązaniami, celem sprawdzenia przez właściwe władze i zawiadomienia odpowiednich szkół o zatrudnieniu niektórych z tych osób w służbie państwowej lub samorządowej. W zawiadomieniach podawać należy rodzaj stanowiska zajmowanego przez b. stypendystę i wysokość otrzymywanego uposażenia lub wynagrodzenia.

(—) J. Jagiełło
DYREKTOR BIURA PERSONALNEGO.

150.

PISMO OKÓLNE

z dnia 27 lipca 1936 r.

o cenach soli.

(Nr. Apr. 73/11/1).

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę, Starostów i Prezydentów miast.

Nawiązując do pisma okólnego Nr. Apr. 61/12 z dnia 17 listopada 1934 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 132, poz. 273 z 20.XI.1934 r.) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że stosownie do rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 18.VI.1936 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 347), od dnia 1 lipca r. b. cena soli szarej (jadalnej) została obniżona do 20 gr. za 1 kg. „w miejscu sprzedaży, z opakowaniem sprzedawcy", w/g brzmienia pktu A 1 cennika, ustalającego ceny soli.

Do ceny tej nie mogą być zatem doliczane żadne koszty, aż do kosztu torebki włącznie. To samo dotyczy soli białej (kuchennej), której cena — 32 gr. za kg. w sprzedaży detalicznej — nie została zmieniona.

Podając powyższe, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie właściwych zarządzeń, któreby zapewniły zarówno ujawnienie cen detalicznych soli, jak i ścisłe przestrzeganie cen taryfowych przez detalicznych sprzedawców soli, oraz pociąganie winnych pobierania cen wyższych, w przepisanym trybie, do odpowiedzialności karno-sądowej.

Za DYREKTORA BIURA APROWIZACYJNEGO
(—) St. Śliwa
KIEROWNIK REFERATU

151.

PISMO OKÓLNE

z dnia 29 lipca 1936 r.

o pomocy w kształcaniu dla wybitnie zdolnych dzieci rolników.

(Nr. SS. 53-49-1)

Do

P. P. Wojewodów i Przewodniczących Wydziałów Powiatowych.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podjęło inicjatywę umożliwienia dzieciom niezamożnych rolników, uczęszczającym do publicznych szkół powszechnych i odznaczającym się zdolnością i wybitną wartością pod względem charakteru, dalszych studjów, aż do akademickich włącznie.

Uznając całkowicie wagę zagadnienia ze stanowiska społecznego i państwowego zwłaszcza ze względu na potrzebę stałego zasilania kadr fachowej inteligencji ludźmi zdolnymi i wartościowymi z ośrodków wiejskich z pośród rodzin rolniczych, uważam za celowe, ażeby akcję powyższą podjęły i poparły gminy wiejskie, jako organizacje o najszerszej podstawie społecznej i bezpośrednio zainteresowane w szerzeniu oświaty wśród podstawowej grupy swych członków, jakimi są rolnicy, grupy zarówno najliczniejszej, jak i najbardziej potrzebującej pomocy.

To też proszę PP. Wojewodów (Przewodn. Wydz. Pow.) o ujęcie w swe ręce sprawy spopularyzowania powyższej akcji, przy uwzględnieniu następujących wytycznych:

1) każda gmina wiejska w drodze corocznej uchwały rady gminnej powinna utworzyć jedno stypendjum dla najzdolniejszego i najbardziej wartościowego ucznia szkoły powszechnej, będącego dzieckiem rolników danej gminy;

2) wysokość stypendjum rocznego, w zależności od warunków, wynosić powinna około 600 zł. Wydatek ten zapreliminować należy w dziale VI zwyczajnego budżetu administracyjnego;

3) tylko w razie nader ciężkiego stanu finansowego gminy, nie pozwalającego na pokrycie całkowitej kwoty stypendjum, powinien w tym wypadku przyjść z pomocą Wydział Powiatowy, uzupełniając stypendjum resztą brakującej kwoty z własnych funduszów;

4) akcją należy pokierować w ten sposób, by realizowanie jej obowiązkowo rozpocząć już w bieżącym roku;

5) wskazówki, dotyczące strony technicznej przyznawania stypendjów uczniom-dzieciom rolników, będą podane dodatkowo w instrukcji Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, bądź podległych mu władz szkolnych.

Wyrażam przekonanie, że inicjatywa Rządu zmierzająca do podniesienia stanu kulturalnego ośrodków wiejskich, znajdzie pełne zrozumienie wśród wszystkich gmin wiejskich na terenie Rzeczypospolitej.

Udział w powyższej akcji gmin wiejskich i powiatowych związków samorządowych nie wyklucza, oczywiście możności podobnej inicjatywy lokalnych organizacyj, związków i stowarzyszeń społecznych oraz kulturalno-oświatowych, bądź też jednostek. Zaznaczam jednak, iż akcja społeczna, o ile będzie podjęta, musi mieć charakter (samorzutny) dobrowolny, a zatem nie może doznawać jakiegokolwiek nacisku ze strony władz.

Proszę PP. Wojewodów o przyłożenie osobiście wszelkich starań ku należytemu i sprawnemu zrealizowaniu podjętej akcji i złożenie mi sprawozdań o jej przebiegu do dnia 15 września r. b.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 18 lipca Nr. 55 Rok 1936

Poz. 395. Ustawa z dnia 9 lipca 1936 r. o dodatkowym kredycie na rok 1936/37.

Poz. 396. Ustawa z dnia 9 lipca 1936 r. o dodatkowych kredytach na rok 1936/37.

Poz. 397. Ustawa z dnia 9 lipca 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) w brzmieniu, zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 306) i z dnia 3 grudnia 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 109, poz. 894) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1:

skreśla się wyrazy: „względnie od morza pełnego a uwidoczniona w terenie",

dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Granicę morską określają osobne przepisy.";

2) w art. 4 skreśla się ust. 4;

3) w art. 5 po ust. 2 dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Szerokość strefy nadgranicznej na granicy morskiej oblicza się na lądzie od brzegu wód terytorjalnych i wód wewnętrznych zatoki Puckiej.";

4) w art. 6 dodaje się nowy ustęp, jako ustęp trzeci, o brzmieniu następującem:

„Wojewoda lub upoważniona przez niego powiatowa władza administracji ogólnej może zabronić zamieszkiwania i przebywania poszczególnym osobom na obszarze strefy nadgranicznej na czas określony lub na stałe, jeśli względy bezpieczeństwa i ochrony granicy tego wymagają.";

5) art. 7 otrzymuje brzmienie następujące:

„Minister Spraw Wewnętrznych może w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami wydawać dla całego obszaru strefy nadgranicznej lub dla pewnych jej odcinków rozporządzenia, które okażą się konieczne dla zapewnienia ochrony granicy, np. co do posiadania materjałów wybuchowych i broni palnej, polowania, rejestracji zwierząt, ruchu nocnego, sposobu korzystania z dróg, ewidencji i kontroli ruchu ludności, posiadania i używania aparatów fotograficznych, posiadania i używania aparatów, urządzeń i innych środków, dających możność porozumiewania się na odległość.";

6) art. 9 otrzymuje brzmienie następujące:

„Nieruchomości znajdujące się w strefie nadgranicznej, potrzebne dla celów ochrony granicy, mogą być wywłaszczane na rzecz Skarbu Państwa w trybie obowiązujących przepisów o wywłaszczeniu.";

7) w art. 10:

na końcu zdania pierwszego dodaje się wyrazy: „łącznie z powiatami miejskiemi położonemi na tym obszarze",

dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Minister Spraw Wewnętrznych może, jeżeli względy bezpieczeństwa i ochrony granic tego wymagają, rozszerzyć obszar pasa granicznego na wszystkie lub niektóre powiaty przyległe do powiatów granicznych, albo na ich części.";

8) w art. 11:

wyraz „szpiegostwo" zastępuje się wyrazami: „przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu Państwa",

dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Decyzje powiatowej władzy administracji ogólnej, wydane w myśl ust. 1, są natychmiast wykonalne.";

9) w art. 12:

w ust. 1 wyrazy: „których zarząd jest cudzoziemski, mogą od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego" zastępuje się wyrazami: „w których w skład zarządów lub innych wyższych organów kierowniczych lub kontrolnych wchodzą cudzoziemcy albo których chociażby część udziałów bądź akcyj należy do cudzoziemców, mogą",

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„W zezwoleniu mogą być stawiane warunki, od których dopełnienia uzależniona jest dopuszczalność tranzakcji.",

w dotychczasowym ust. 6 wyraz: „cudzoziemcom" zastępuje się wyrazami: „osobom wymienionym w ust. 1",

po dotychczasowym ust. 6 dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Obciążanie nieruchomości, położonych w pasie granicznym, zobowiązaniami pieniężnemi na rzecz osób, wymienionych w ust. 1, wymaga zezwolenia wojewody.",

ustęp ostatni skreśla się;

10) po art. 12 wstawia się cztery nowe artykuły 12a, 12b, 12c i 12d o brzmieniu następującem:

„Art. 12a.

Minister Spraw Wewnętrznych może, jeżeli względy bezpieczeństwa Państwa lub ochrony granic tego wymagają, wprowadzać na całym obszarze pasa granicznego lub jego części:

a) zakaz nabywania przez obywateli polskich lub polskie osoby prawne nieruchomości w drodze aktu prawnego, zdziałanego między żyjącemi lub na wypadek śmierci, o ile nie zacho-

dzi przypadek spadkobrania z ustawy, oraz posiadania, dzierżawienia, użytkowania i zarządu nieruchomości lub części nieruchomości, bez uprzedniego zezwolenia wojewody;

b) zakaz wykonywania przez obywateli polskich lub polskie osoby prawne handlu i przemysłu oraz kierownictwa i eksploatacji robót i przedsiębiorstw bez uprzedniego zezwolenia wojewody.

Udzielenie zezwolenia może być uzależnione od dopełnienia przez interesowanego warunków, wskazanych przez władze.

Odmowa zezwolenia nie wymaga uzasadnienia.

Art. 12b.

Wszelkie czynności prawne, zdziałane w celu obejścia ograniczeń, przewidzianych w art. 12 i 12a, są nieważne. O nieważności orzekają sądy na żądanie powiatowej władzy administracji ogólnej.

Art. 12c.

W pasie granicznym wojewoda może zabronić zatrudniania poszczególnych osób w zakładach handlowych i przemysłowych oraz w instytucjach użyteczności publicznej, jeżeli tego wymagają względy bezpieczeństwa publicznego lub ochrony granic.

Zakaz zatrudniania, wydany przed przyjęciem danej osoby do pracy, jest natychmiast wykonalny. W stosunku do osób zatrudnionych rozwiązanie umowy o pracę następuje z upływem ustawowego terminu wypowiedzenia, nie dłuższego jednak niż trzy miesiące, chociażby umowa zawarta była na czas oznaczony; w przypadku jednak, gdy czas pozostały do wygaśnięcia umowy, zawartej na czas oznaczony, okaże się krótszy od właściwego okresu wypowiedzenia, umowa rozwiązuje się z upływem tego czasu. Decyzje, wydane na podstawie ust. 1, doręcza się zarówno pracodawcy jak i pracownikowi. Bieg terminu wypowiedzenia rozpoczyna się od dnia doręczenia decyzji pracownikowi. Decyzje wojewody, wydawane na podstawie ust. 1, nie wymagają uzasadnienia.

Art. 12d.

Wojewoda może zawiesić lub zabronić działalności na obszarze pasa granicznego każdego stowarzyszenia, związku czy spółdzielni lub ich oddziału, jeśli uzna, że działalność taka nie jest wskazana ze względów bezpieczeństwa publicznego lub ochrony granic.

Decyzje wojewody, wydane na podstawie ust. 1, nie wymagają uzasadnienia i są natychmiast wykonalne.";

11) przepis art. 13 skreśla się, a w jego miejsce wstawia się nowy przepis o brzmieniu następującem:

„Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzenia wprowadzać na czas oznaczony ograniczenia, przewidziane dla strefy nadgranicznej, na niektóre obszary pasa granicznego.";

12) w art. 16 dodaje się nowy ustęp o brzmieniu następującem:

„Minister Spraw Wewnętrznych może w drodze rozporządzenia nałożyć na ludność zamieszkałą na obszarze strefy nadgranicznej obowiązek udzielania organom, wymienionym w ust. 1, pomocy w ochronie granicy w sposób i w zakresie, jakie rozporządzenie to określi.";

13) w art. 17 ustępowi 1 nadaje się brzmienie następujące:

„Zakładanie znaków granicznych należy do Ministra Komunikacji. Do utrzymywania tych znaków powołane są wojewódzkie władze administracji ogólnej.";

14) przepisy art. 19 — 24 zastępuje się przepisami o brzmieniu następującem:

„Art. 19. Kto przekracza granicę Państwa bez właściwych dokumentów albo w miejscu na to nieprzeznaczonem albo mimo zamknięcia ruchu granicznego —

podlega karze aresztu do roku lub grzywny albo obu karom łącznie.

Art. 20. Kto przekracza zawarte w rozporządzeniu niniejszem albo wydane na jego podstawie zakazy lub nakazy —

podlega w trybie administracyjnym karze aresztu do trzech miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych, albo obu tym karom łącznie.";

15) w Dziale IV dodaje się nowy artykuł 25 o brzmieniu następującem:

„Art. 25. W razie naruszenia przepisów art. 4 ust. 3, art. 8 i art. 14 rozporządzenia niniejszego albo w razie uszkodzenia lub zniszczenia znaków lub urządzeń granicznych władza administracyjna zarządza wykonanie na koszt sprawcy czynności, potrzebnych celem przywrócenia stanu poprzedzającego naruszenie.

Jeżeli sprawcy nie można wyśledzić, nastąpi wykonanie potrzebnych robót na koszt gminy, na której obszarze szkoda została wyrządzona.";

16) przepis art. 27 skreśla się, a w jego miejsce wstawia się nowy przepis o brzmieniu następującem:

„Do nieruchomości, położonych na obszarze pasa granicznego, nie stosuje się ustawy z dnia 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1933 roku Nr. 24, poz. 202);

17) w art. 28 wyrazy: „Ministrowi Robót Publicznych i Ministrowi Sprawiedliwości" zastępuje się wyrazami: „i Ministrowi Komunikacji".

Art. 2. Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu i z zastosowaniem nowej numeracji poszczególnych artykułów i ich części.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 398. Ustawa z dnia 9 lipca 1936 r. o monopolu loteryjnym.

Poz. 399. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców.

Na podstawie art. 63 ust. (1) ustawy konstytucyjnej oraz dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 maja 1936 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnemi i organizacji naczelnych władz wojskowych w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 286) postanawiam co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 października 1932 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców (Dz. U. R. P. Nr. 89, poz. 747), zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 4:

— w punktach a), b), c) w miejsce wyrazu: „chorągwi“ umieszcza się wyraz: „sztandarów“;

— w punktach b), c) w miejsce wyrazu: „mahometan“ umieszcza się wyraz: „muzułmanów“;

— w punkcie c) skreśla się wyrazy: „Bereetjum Mine Allachivy, veresulini illeclezine a hetdetum minel masiurkine“, a w miejsce wyrazów: „Billagi, Wałłagi, Tałłagi“ umieszcza się wyrazy: „Wałłahi, Billahi, Tałłahi.“;

2) w art. 17 w miejsce wyrazów: „rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych“ umieszcza się wyrazy: „Minister Spraw Wojskowych“;

3) w art. 35 ust. 2 skreśla się wyrazy: „w drodze rozporządzenia.“;

4) w art. 67 wiersz ostatni kropkę zastępuje się przecinkiem, po którym umieszcza się następujące wyrazy: „o ile Minister Spraw Wojskowych w poszczególnych przypadkach nie zarządzi inaczej.“;

5) w art. 84 w miejsce wyrazów: „określa rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych i Ministra Skarbu.“ umieszcza się wyrazy: „określają przepisy szczególne.“;

6) po art. 86 wprowadza się nowy przepis oznaczony jako art. 86-a w brzmieniu następującem:

„Art. 86-a.

W przypadku gdy termin zobowiązania się do służby nadterminowej upływa w czasie przebywania nadterminowego na leczeniu w wojskowych zakładach leczniczych, zobowiązanie przedłuża się do czasu ukończenia leczenia.“;

7) w art. 92 ust. 1 lit. e) wiersz ostatni kropkę zastępuje się średnikiem, poczem umieszcza się jako nowy punkt oznaczony w kolejności lit. f) przepis w brzmieniu następującem:

„f) jest stanu wolnego.“;

8) w art. 118 ust. 1 skreśla się wyrazy: „z powodu przekroczenia granicy wieku.“;

9) po art. 128 wprowadza się nowy przepis oznaczony jako art. 128-a w brzmieniu następującem:

„Art. 128-a.

W przypadku zawarcia przez podoficera zawodowego małżeństwa bez wymaganego zezwolenia władzy wojskowej, stosunek służbowy z podoficerem zawodowym zostaje rozwiązany przed upływem terminu zobowiązania — w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego lub wymierzenia kary dyscyplinarnej. Podoficer zawodowy, z którym z powyższego powodu rozwiązano stosunek służbowy, zostaje przeniesiony do rezerwy lub pospolitego ruszenia.

Pozostawienie nadal w służbie czynnej podoficera zawodowego, który zawarł związek małżeński bez wymaganego zezwolenia władzy wojskowej, — może nastąpić tylko z mocy decyzji Ministra Spraw Wojskowych w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie“.

Art. 2. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 400. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 czerwca 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej.

Na podstawie art. 63 ust. (1) ustawy konstytucyjnej oraz dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 9 maja 1936 r. o sprawowaniu zwierzchnictwa nad Siłami Zbrojnemi i organizacji naczelnych władz wojskowych w czasie pokoju (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 286) postanawiam co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o służbie wojskowej podoficerów i szeregowców marynarki wojennej (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr. 12, poz. 85), zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 7:

— w punktach 1), 2), 3) w miejsce wyrazu: „chorągwi“ umieszcza się wyraz: „sztandarów“;

— w punkcie 3) skreśla się wyrazy: „Bereetjum Mine Allachivy, veresulini illeclezine

a hetdetum minel masiurkine", a w miejsce wyrazów: „Billagi, Wałłagi, Tałłagi" umieszcza się wyrazy: „Wałłahi, Billahi, Tałłahi";

2) w art. 18 ust. 2 w miejsce wyrazów: „do czasu ustawowego ich unormowania rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej" umieszcza się wyrazy: „Prezydent Rzeczypospolitej";

3) w art. 38 w miejsce wyrazów: „rozporządzeniem Ministra Spraw Wojskowych" — umieszcza się wyrazy: „przez Ministra Spraw Wojskowych";

4) w art. 52 umieszcza się jako ustęp drugi nowy przepis w brzmieniu następującem:

„W przypadku, gdy termin zobowiązania się do służby nadterminowej upływa w czasie przebywania nadterminowego na leczeniu w wojskowych zakładach leczniczych, zobowiązanie przedłuża się do czasu ukończenia leczenia.";

5) art. 87 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 87.

Przeniesienie do rezerwy lub pospolitego ruszenia szeregowych zawodowych marynarki wojennej następuje:

1) na własną prośbę, o ile zostanie ona uwzględniona przez właściwego przełożonego;

2) z rozkazu właściwego przełożonego:

a) po upływie czasu zobowiązania się do służby w marynarce wojennej, o ile służba nie zostanie przedłużona,

b) w przypadku zawarcia związku małżeńskiego bez wymaganego zezwolenia władzy przełożonej — w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się wyroku skazującego lub wymierzenia kary dyscyplinarnej.

Właściwym przełożonym w myśl niniejszego przepisu jest przełożony o uprawnieniach dowódcy okręgu korpusu, względnie inny przełożony, któremu to prawo przyzna Minister Spraw Wojskowych.

Przepisu pkt. 2 lit. b) nie stosuje się, jeżeli Minister Spraw Wojskowych w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie zarządzi pozostawienie nadal w czynnej służbie szeregowego zawodowego marynarki wojennej.".

Art. 2. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Wojskowych.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 401. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 4 lipca 1936 r. o zmianie niektórych przepisów rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 13 sierpnia 1931 r. o organizacji i zakresie działania izb i urzędów skarbowych.

Na podstawie art. 3 ust. 2 i art. 4 ustawy z dnia 31 lipca 1919 r. o organizacji władz i urzędów skarbowych (Dz. U. R. P. z 1935 r. Nr. 80, poz. 499) zarządzam co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 13 sierpnia 1931 r. o organizacji i zakresie działania izb i urzędów skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 613) wprowadza się zmiany następujące:

1) W § 28 ustęp 1 otrzymuje brzmienie:

„Wydział III rachunkowo-kasowy dzieli się na 5 oddziałów:

1) asygnowań,
2) kontroli podatków,
3) dochodów budżetowych,
4) rozchodów budżetowych,
5) sum obrotowych i sum obcych".

2) § 34 otrzymuje brzmienie:

„Oddział sum obrotowych i sum obcych ustala maksymalne normy zapasów kasowych oraz czuwa nad ogólnym stanem gotowizny w kasach urzędów skarbowych i nad terminowem zasilaniem kas i odsyłaniem przez nie nadwyżek kasowych, prowadzi szczegółową rachunkowość i kontrolę obrotów sum obrotowych okręgu izby, czuwając nad terminowem i prawidłowem wyrównaniem obrotów na rachunkach przeciwstawnych, sporządza miesięczne zestawienia obrotów kasowych oraz miesięczne zestawienia obrotów sum niebudżetowych, wydaje zarządzenia w sprawie obrotu obligacjami pożyczek państwowych i innemi papierami wartościowemi (sprzedaż, skup, przyjmowanie na poczet należności podatkowych i t. p.) załatwia wszelkie sprawy, niewchodzące w zakres czynności innych oddziałów.

Naczelnikowi Wydziału III podlega bezpośrednio lustrator kas urzędów skarbowych, który składa w przepisanym terminie dokładne sprawozdania o wynikach dokonanych rewizyj i opracowuje stosowne wnioski".

3) w § 29 po wyrazie „czeków" (w nawiasie) umieszcza się przecinek i wyraz „asygnat" (w nawiasie) i w § 30 po wyrazie „czeki" (w nawiasie) umieszcza się przecinek i wyraz „asygnaty" (w nawiasie).

4) W § 51 D. W dziale ruchunkowo-kasowym: punkt 5) otrzymuje brzmienie:

„zaopatrywanie dystrybutorów w znaki wartościowe i sprzedaż odręczna tych znaków";

w punkcie 6) wyraz „wydawanie" zastępuje się wyrazem „wypłacanie" i po tym punkcie dodaje się nowy punkt, jako „7)", treści następującej: „prowadzenie rachunków bieżących";

dotychczasowe punkty: „7)", „8)", „9)", „10)" i „11)" otrzymują numerację „8)", „9)", „10)", „11)" i „15)";

w punkcie 8) (według nowej numeracji) po wyrazach: „opłacanie kuponów" umieszcza się przecinek i dodaje wyrazy: „wylosowanych premij";

w punkcie 11) (według nowej numeracji) skreśla się wyraz „gotówkowych" i po tym punkcie dodaje się trzy nowe punkty, jako „12)", „13)" i „14)", treści następującej:

„12) sporządzanie i dostarczanie działowi egzekucyjnemu urzędu tytułów wykonawczych na nieuiszczone w terminie daniny publiczne;

13) czuwanie nad terminowem uiszczaniem rozłożonych na raty zaległości w podatkach bezpośrednich i opłatach;

14) kontrola rachunkowo - kasowa wpłat, dokonywanych przez poborców skarbowych;".

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1936 r.

Poz. 402. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 23 czerwca 1933 r. o organizacji i zakresie działania kontroli skarbowej.

---

z 22 lipca Nr. 56 Rok 1936

Poz. 403. Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. o Trybunale Stanu.

Rozdział I.

Ustrój.

Art. 1. (1) Trybunał Stanu składa się z Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, jako przewodniczącego, oraz sześciu sędziów i tyluż zastępców.

(2) Trybunał Stanu ma siedzibę w Warszawie.

Art. 2. Sędzią Trybunału Stanu i zastępcą może być tylko sędzia sądu powszechnego, pozostający w służbie czynnej.

Art. 3. (1) Najpóźniej na miesiąc przed upływem trzyletniej kadencji sędziów Trybunału Stanu, Sejm i Senat przedstawia z osobna po 6 kandydatów na sędziów Trybunału Stanu i po tyluż kandydatów na zastępców.

(2) Tego samego kandydata nie mogą przedstawić obie izby.

Art. 4. Prezydent Rzeczypospolitej, uwzględniając równomiernie kandydatów każdej z Izb Ustawodawczych, powoła z pośród nich 6 sędziów Trybunału Stanu i tyluż zastępców.

Art. 5. (1) Członkowie Trybunału Stanu sprawują urząd ten honorowo.

(2) Prawo do diet oraz do zwrotu kosztów podróży służy im narówni z sędziami Sądu Najwyższego, o ile z tytułu stanowiska służbowego nie przypadają im wyższe należności.

Art. 6. Trybunał Stanu powołany jest do orzekania w sprawach Prezesa Rady Ministrów, Ministrów, Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, senatorów i posłów, pociągniętych do odpowiedzialności konstytucyjnej.

Art. 7. (1) Trybunał Stanu orzeka w składzie przewodniczącego i 6 sędziów.

(2) Jeżeli sędzia nie może pełnić swych czynności, w miejsce jego wstępuje najstarszy służbą zastępca.

(3) Postanowienia na posiedzeniu niejawnem zapadają w składzie przewodniczącego i 4 sędziów.

Art. 8. (1) Oskarżycielem publicznym przed Trybunałem Stanu jest:

a) w sprawie, wszczętej na podstawie uchwały Izb Połączonych—osoba, wybrana przez Izby Połączone;

b) w sprawie, wszczętej na podstawie uchwały Sejmu lub Senatu — osoba, wybrana przez właściwą Izbę;

c) w sprawie, wszczętej na żądanie Marszałka Sejmu lub Senatu — osoba, wyznaczona przez Marszałka właściwej Izby;

d) w pozostałych sprawach — Pierwszy Prokurator Sądu Najwyższego lub delegowany przez niego prokurator tegoż Sądu.

(2) Oskarżycielem publicznym może być tylko ten, kto odpowiada warunkom, wymaganym do objęcia stanowiska sędziowskiego.

Rozdział II.

Odpowiedzialność członków Rządu i Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Art. 9. (1) Prezes Rady Ministrów, Ministrowie i Prezes Najwyższej Izby Kontroli ponoszą odpowiedzialność konstytucyjną przed Trybunałem Stanu za umyślne naruszenie Konstytucji lub innego aktu ustawodawczego, dokonane w związku z urzędowaniem.

(2) Utrata urzędu nie powoduje wygaśnięcia odpowiedzialności konstytucyjnej.

Art. 10. (1) Prezydent Rzeczypospolitej postanowienie swoje o oddaniu pod sąd Trybunału Stanu członka Rządu lub Prezesa Najwyższej Izby Kontroli kieruje do Przewodniczącego Trybunału.

(2) Na podstawie postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej złoży Pierwszy Prokurator Sądu Najwyższego Trybunałowi Stanu wniosek, który zawierać będzie:

a) dokładne określenie zarzucanego czynu;

b) wskazanie przepisu, który został naruszony;

c) uzasadnienie.

(3) Przed złożeniem wniosku Pierwszy Prokurator może przeprowadzić niezbędne czynności w zakresie dochodzenia.

Art. 11. (1) Wniosek do Izb Połączonych o oddanie członka Rządu lub Prezesa Najwyższej Izby Kontroli pod sąd Trybunału Stanu powinien być podpisany co najmniej przez 1/4 ustawowej liczby członków Izb Połączonych i zawierać te same dane, co wniosek Pierwszego Prokuratora Sądu Najwyższego (art. 10 ust. (2)).

(2) Wniosek złożyć należy Marszałkowi Senatu.

Art. 12. (1) Posiedzenia Izb Połączonych wyznacza i na nich przewodniczy Marszałek Senatu; zastępcą przewodniczącego Izb Połączonych jest Marszałek Sejmu.

(2) Celem wyłącznym wstępnego posiedzenia Izb Połączonych jest wybór Komisji.

(3) Komisję, złożoną z Przewodniczącego i 10 członków, wybierają Izby Połączone ze swego grona, bez rozprawy.

(4) Komisja bada zasadność wniosku i w tym celu wysłuchuje wyjaśnień tego, przeciw komu wniosek jest skierowany, jeżeli na wezwanie się stawi.

(5) Komisja składa Izbom sprawozdanie wraz z projektem uchwały.

Art. 13. (1) Izby Połączone przeprowadzą obrady nad sprawozdaniem Komisji, poczem powezmą uchwałę o odrzuceniu wniosku lub o oddaniu oskarżonego pod sąd Trybunału Stanu.

(2) Uchwała o oddaniu pod sąd Trybunału Stanu powinna zawierać te same dane, co wniosek, i zapada większością 3/5 głosów przy obecności co najmniej połowy ustawowej liczby członków Izb Połączonych.

(3) Po powzięciu uchwały o oddaniu oskarżonego pod sąd Trybunału Stanu, Izby Połączone dokonają wyboru oskarżyciela publicznego.

(4) Marszałek Senatu przekazuje uchwałę Przewodniczącemu Trybunału Stanu i równocześnie zawiadamia go o tem, kto w danej sprawie jest oskarżycielem publicznym.

Art. 14. Ten, przeciw komu wniosek jest skierowany, ma prawo być obecnym podczas obrad Izb Połączonych oraz zabierać głos.

Art. 15. Do obrad Izb Połączonych oraz Komisji stosuje się odpowiednio regulamin Sejmu, jeżeli ustawa niniejsza nie stanowi inaczej.

Art. 16. (1) Za naruszenia, zawierające znamiona przestępstwa, określonego w przepisach karnych, Trybunał Stanu wymierza kary zasadnicze, przewidziane temi przepisami.

(2) Za inne naruszenia Trybunał Stanu wymierza łącznie lub z osobna następujące kary: utraty praw publicznych, utraty obywatelskich praw honorowych, zmniejszenia lub pozbawienia uposażenia emerytalnego.

(3) Trybunał Stanu może, z uwagi na szczególne okoliczności czynu, określonego w ust. (2), poprzestać na stwierdzeniu winy oskarżonego.

(4) Za naruszenia, zawierające znamiona przestępstwa, określonego w przepisach karnych, Trybunał Stanu może zawsze orzec kary z ust. (2), jako kary dodatkowe.

(5) Członek Rządu i Prezes Najwyższej Izby Kontroli, uznany wyrokiem Trybunału za winnego, traci urząd z mocy prawa.

Art. 17. (1) Utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych Trybunał Stanu orzeka na czas od 2 do 10 lat lub na zawsze.

(2) Utrata praw publicznych obejmuje utratę biernego i czynnego prawa wyboru do wszelkich ciał ustawodawczych, samorządowych oraz do innych instytucyj prawa publicznego, udziału w wymiarze sprawiedliwości, utratę urzędów i stanowisk publicznych i zdolności do ich uzyskania.

(3) Utrata obywatelskich praw honorowych obejmuje utratę tytułów zaszczytnych, orderów i odznaczeń, tudzież zdolności do ich uzyskania.

(4) Po upływie czasu, na który orzeczono utratę praw, skazany odzyskuje prawa wyborcze, prawa udziału w wymiarze sprawiedliwości, oraz zdolność do uzyskania innych utraconych praw.

Art. 18. (1) Nie można oddać członka Rządu i Prezesa Najwyższej Izby Kontroli pod sąd Trybunału Stanu z powodu naruszenia, popełnionego przed laty pięciu.

(2) Jeżeli jednak naruszenie zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie ścigania następuje w okresie, przewidzianym przepisami karnemi.

Art. 19. (1) Właściwość Trybunału Stanu wyłącza w danej sprawie właściwość innych władz.

(2) Jeżeli w sprawie, przekazanej Trybunałowi Stanu, toczy się postępowanie przed inną władzą, postępowanie to należy umorzyć i akta przekazać Trybunałowi Stanu.

Art. 20. Postępowanie przed Trybunałem Stanu odbywa się według zasad postępowania karnego przed sądami pierwszej instancji, jeżeli ustawa niniejsza nie stanowi inaczej.

Art. 21. (1) Uchwała Izb Połączonych i wniosek Pierwszego Prokuratora Sądu Najwyższego zastępują prawomocny akt oskarżenia.

(2) Powództwo cywilne jest niedopuszczalne.

(3) Przewodniczący Trybunału Stanu może, w razie potrzeby, zlecić przeprowadzenie śledztwa lub przedsięwzięcie poszczególnych czynności śledczych jednemu z sędziów śledczych do spraw wyjątkowego znaczenia.

Art. 22. (1) Umorzenie sprawy z powodu braku znamion naruszenia w czynie zarzucanym oskarżonemu może nastąpić tylko na rozprawie.

(2) Stawiennictwo oskarżonego na rozprawę nie jest obowiązkowe, chyba że Trybunał Stanu nakaże oskarżonemu osobiste stawienie się.

(3) Urzędnicy publiczni są wolni w zeznaniach od obowiązku zachowania tajemnicy urzędowej, jeżeli tajemnica ta nie dotyczy obrony Państwa.

(4) Wyrok w części, dotyczącej ustalenia winy oskarżonego, zapada większością 5 głosów.

(5) Orzeczenia Trybunału Stanu są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

(6) Wykonanie wyroku należy do właściwych władz, stosownie do przepisów ogólnych.

Art. 23. Jeżeli po rozpoczęciu rozprawy głównej, a przed wydaniem wyroku, upłynęła kadencja sędziów Trybunału Stanu, Trybunał ten ukończy sprawę w składzie dotychczasowym; w razie jednak odroczenia rozprawy, rozpoznanie sprawy przechodzi do Trybunału Stanu w nowym składzie.

Rozdział III.

Odpowiedzialność senatorów i posłów.

Art. 24. Senatorowie i posłowie ponoszą przed Trybunałem Stanu odpowiedzialność:

a) za wystąpienia sprzeczne z obowiązkiem wierności wobec Państwa Polskiego albo zawierające znamiona przestępstwa, ściganego z urzędu;

b) za naruszenie zakazów, przewidzianych w art. 44 ustawy konstytucyjnej.

Art. 25. (1) Uchwała Sejmu lub Senatu o oddaniu posła lub senatora pod sąd Trybunału Stanu zawierać będzie te same dane, co uchwała o pociągnięciu członka Rządu do odpowiedzialności konstytucyjnej; to samo dotyczy żądania, zgłoszonego przez Marszałka Sejmu lub Senatu, albo przez Ministra Sprawiedliwości lub Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

(2) Po powzięciu uchwały o oddaniu posła lub senatora pod sąd Trybunału Stanu, właściwa Izba dokona wyboru oskarżyciela publicznego.

(3) Marszałek właściwej Izby przekazuje uchwałę lub swe żądanie Przewodniczącemu Trybunału Stanu i równocześnie zawiadamia go o tem, kto w danej sprawie jest oskarżycielem publicznym.

Art. 26. (1) Za wystąpienie senatora lub posła, sprzeczne z obowiązkiem wierności wobec Państwa Polskiego albo zawierające znamiona przestępstwa, ściganego z urzędu — Trybunał Stanu orzeka pozbawienie mandatu senatorskiego lub poselskiego.

(2) Za naruszenie przez senatora lub posła zakazu otrzymywania od Rządu korzyści osobistych — Trybunał Stanu orzeka pozbawienie mandatu senatorskiego lub poselskiego, oraz korzyści osobistych, od Rządu otrzymanych.

(3) Nie można wszcząć postępowania przeciwko senatorowi lub posłowi, jeżeli w chwili wszczęcia postępowania nie piastuje już mandatu, albo upłynęła kadencja izby, podczas której dopuścił się zarzucanego mu czynu.

(4) Jeżeli senator lub poseł przestaje piastować mandat po wszczęciu postępowania, lecz przed wydaniem przez Trybunał Stanu orzeczenia, Trybunał ogranicza orzeczenie do kwestji winy oskarżonego i utraty korzyści od Rządu otrzymanych.

Art. 27. (1) Trybunał Stanu, po otrzymaniu uchwały lub żądania w sprawie pociągnięcia senatora lub posła do odpowiedzialności, poweźmie na posiedzeniu niejawnem postanowienie, dotyczące tymczasowego zawieszenia senatora lub posła w sprawowaniu mandatu.

(2) Zawieszenie pociąga za sobą z mocy prawa wstrzymanie wypłaty diet oraz prawa bezpłatnego korzystania z państwowych środków komunikacji.

(3) Wszelkie orzeczenia zapadają bezwzględną większością głosów.

(4) Pozatem stosuje się odpowiednio przepisy o postępowaniu w przypadku odpowiedzialności członków Rządu.

Art. 28. Przepisy rozdziału niniejszego stosuje się odpowiednio do posłów na Sejm Śląski.

Rozdział IV.

Przepisy końcowe.

Art. 29. Przedstawienie przez Izby kandydatów na sędziów pierwszego Trybunału Stanu i zastępców nastąpi najpóźniej na najbliższej sesji zwyczajnej Izb Ustawodawczych.

Art. 30. Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 31. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(2) Ustawa z dnia 27 kwietnia 1923 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 415) i rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 kwietnia 1927 r. o postępowaniu sądowem w razie naruszenia postanowień art. 22 Konstytucji (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 468) tracą moc obowiązującą.

Poz. 404. Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. o paszportach.

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

Art. 1. (1) Opuszczenie obszaru Państwa Polskiego przez obywateli polskich, jak również powrót ich na ten obszar, może nastąpić, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej, tylko na podstawie ważnych paszportów.

(2) Ustala się następujące rodzaje paszportów:

1) paszporty zwyczajne,

2) paszporty służbowe,

3) paszporty dyplomatyczne i

4) paszporty zbiorowe.

(3) Wzory wymienionych rodzajów paszportów ustala Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.

Rozdział II.

Uzyskiwanie paszportów.

Art. 2. (1) Warunkiem uzyskania paszportu jest:

1) obywatelstwo polskie,

2) zezwolenie władz wojskowych, jeżeli w myśl obowiązujących przepisów zezwolenie takie jest wymagane,

3) zaświadczenie, przewidziane w przepisach o emigracji, jeżeli wyjazd następuje w celach emigracyjnych,

4) zezwolenie rodziców, opiekunów bądź kuratorów, jeżeli chodzi o osoby niepełnoletnie lub niewłasnowolne.

(2) Warunki, wymienione w ust. (1), nie dotyczą osób, otrzymujących paszporty dyplomatyczne, a wymienione w ust. (1) pkt. 2), 3) i 4) osób, otrzymujących paszporty służbowe.

Art. 3. (1) Władza odmówi wydania paszportu, jeżeli:

1) osoba, ubiegająca się o paszport, nie odpowiada warunkom, wymienionym w art. 2,

2) wydanie paszportu może narazić na szkodę ważny interes państwowy lub zagrozić bezpieczeństwu, spokojowi lub porządkowi publicznemu,

3) przeciwko osobie, ubiegającej się o paszport, toczy się postępowanie karne o zbrodnię lub występek, a właściwa władza sądowa nie wyrazi zgody na wydanie paszportu,

4) osoba, ubiegająca się o paszport, opiekuje się innemi osobami, a istnieje obawa, że w razie jej wyjazdu osoby te pozostałyby bez należytej opieki.

(2) Ocena, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. (1) pkt. 2) i 4), pozostawiona jest uznaniu władzy.

Art. 4. Paszport zwyczajny może otrzymać każdy, kto odpowiada warunkom, wymienionym w art. 2, jeżeli nie zachodzą przeszkody, przewidziane w art. 3.

Art. 5. Kategorje osób, otrzymujących paszporty służbowe i dyplomatyczne, ustala Rada Ministrów.

Art. 6. Paszporty zbiorowe mogą otrzymywać:

1) uczestnicy wycieczek szkolnych, naukowo-badawczych i dydaktycznych, a także wycieczek morskich, organizowanych na podstawie zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych,

2) członkowie organizacyj (związków, stowarzyszeń i t. p.), wyjeżdżający zbiorowo na podstawie zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych, oraz

3) zamieszkali zagranicą obywatele polscy, uczestniczący zbiorowo w wycieczkach.

Art. 7. Posiadanie paszportu jednego rodzaju nie wyłącza możności uzyskania paszportu innego rodzaju.

Art. 8. Paszporty zwyczajne, służbowe i dyplomatyczne są jednoosobowe; jednakże w paszporcie męża może być wpisana żona, a w paszporcie jednego lub obojga rodziców albo opiekuna — dzieci do lat 13, jeżeli zaś chodzi o rodziny emigrantów — także dzieci powyżej lat 13.

Art. 9. Rada Ministrów może na wniosek Ministra Spraw Wewnętrznych lub Ministra Spraw Zagranicznych wstrzymać lub ograniczyć wydawanie paszportów zwyczajnych i zbiorowych na okres nie dłuższy, niż roczny, jeżeli będą wymagały tego względy na dobro Państwa. W czasie zarządzonych ograniczeń wydawanie tych paszportów można uzależnić od innych jeszcze warunków, aniżeli przewidziane w art. 2.

Rozdział III.

Ważność paszportów.

Art. 10. (1) Paszporty zwyczajne, służbowe i dyplomatyczne można wydawać na okres do lat 3. Ważność paszportu można przedłużać, jednak łączny okres ważności, licząc od dnia wystawienia paszportu, nie może przekraczać lat 5.

(2) Paszporty, wymienione w ust. (1), uprawniają do wielokrotnych wyjazdów i powrotów, jeżeli władza nie ograniczy ich ilości.

(3) Paszporty zbiorowe można wydawać na okres do 3 miesięcy; uprawniają one do jednorazowego wyjazdu i powrotu.

(4) Po upływie okresu ważności paszportu, paszport należy zwrócić władzy, która go wydała.

Art. 11. Paszporty są ważne na wszystkie kraje zagraniczne, jeżeli władza nie uczyni ograniczeń.

Rozdział IV.

Opłaty paszportowe.

Art. 12. (1) Paszporty zwyczajne i zbiorowe, wydawane w kraju, podlegają opłatom, które ustala w drodze rozporządzenia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Za podstawę przy ustalaniu opłat przyjęte będą miesięczne okresy ważności paszportów.

(2) Paszporty służbowe i dyplomatyczne nie podlegają opłatom paszportowym.

Art. 13. (1) Nie podlegają opłatom paszportowym paszporty, wydawane w kraju osobom:

1) wyjeżdżającym jako emigranci,

2) niezamożnym, jeżeli wykażą, że wyjazd ich jest konieczny, a uiszczenie opłaty naraziłoby je na dotkliwy uszczerbek majątkowy,

3) którym przyznano na wyjazd zasiłek z funduszów publicznych,

4) nie mającym ukończonych lat 13, jeżeli są wpisane w paszporcie ojca, matki lub opiekuna.

(2) Osoby, wyjeżdżające w celu kształcenia się lub odbycia praktyki zawodowej oraz osoby, których zawód nie może być wykonywany w inny sposób, jak tylko przez częste wyjazdy (komiwojażerzy, obsługa przedsiębiorstw, służących komunikacji międzynarodowej i t. p.), otrzymują paszporty ważne na rok za opłatą, ustaloną dla okresu miesięcznego.

Art. 14. (1) Minister Spraw Wewnętrznych może przyznawać ulgi w opłatach paszpor-

towych oraz całkowicie zwalniać od tych opłat w przypadkach:

1) wyjazdu do państw, z któremi Państwo Polskie zawarło umowy w sprawie ułatwień paszportowych — na czas trwania tych umów,

2) wyjazdu w ważnych sprawach rodzinnych,

3) wyjazdu w sprawach handlowych lub przemysłowych, których konieczność zaświadczy odnośny samorząd gospodarczy,

4) uzasadnionych stanowiskiem osób wyjeżdżających albo charakterem lub celem ich wyjazdu,

5) wyjazdu w ważnych sprawach naukowych.

(2) Uprawnienia, przewidziane w ust. (1) pkt. 2), 3) i 5), Minister Spraw Wewnętrznych może w całości lub w części przekazać władzom sobie podległym.

Art. 15. Za przedłużanie ważności paszportów, wydanych w kraju, pobiera się takie same opłaty, jakim podlegają paszporty, wydawane w kraju.

Art. 16. Niekorzystanie z paszportu nie uprawnia do żądania zwrotu opłaty paszportowej.

Art. 17. (1) Opłaty za paszporty, wydawane przez polskie urzędy konsularne (dyplomatyczne) i przez Komisarza Generalnego R. P. w Gdańsku, oraz opłaty za przedłużanie ważności tych paszportów reguluje taryfa opłat konsularnych.

(2) Za przedłużanie w kraju ważności paszportów, wymienionych w ust. (1), pobiera się opłaty, odpowiadające stawkom, ustalonym w taryfie konsularnej.

Art. 18. (1) Za inne dokumenty, które w myśl przepisów szczególnych uprawniają do opuszczania obszaru Państwa Polskiego i powrotu na ten obszar, pobiera się — jeżeli przepisy te nie stanowią inaczej — następujące opłaty stemplowe:

1) za dokumenty, uprawniające do jednorazowego wyjazdu i powrotu 0,50 zł,

2) za dokumenty, uprawniające do wielokrotnych wyjazdów i powrotów — za każdy miesiąc ważności dokumentu 1,— zł.

Przepisy art. 13 stosuje się odpowiednio.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych może w porozumieniu z Ministrem Skarbu obniżać opłaty, ustalone w ust. (1).

Rozdział V.

Władze.

Art. 19. Paszporty zwyczajne i zbiorowe wydają w kraju powiatowe władze administracji ogólnej, zagranicą — polskie urzędy konsularne (dyplomatyczne), a na obszarze W. M. Gdańska — Komisarz Generalny R. P. w Gdańsku.

Art. 20. Paszporty służbowe wydają Minister Spraw Wewnętrznych i Minister Spraw Zagranicznych, każdy w zakresie właściwości, ustalonym przez Radę Ministrów.

Art. 21. Paszporty dyplomatyczne wydaje Minister Spraw Zagranicznych lub upoważnione przez niego władze.

Art. 22. Władza unieważni paszport i zarządzi jego odebranie, jeżeli wyjdą na jaw okoliczności, które uzasadniają odmowę wydania paszportu. Decyzja ta jest natychmiast wykonalna.

Rozdział VI.

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 23. Paszporty, wydane na podstawie przepisów, obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy niniejszej, zachowują ważność do końca okresów, na które zostały wydane.

Art. 24. W art. 2 w ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 r. o granicach Państwa (Dz. U. R. P. Nr. 117, poz. 996) skreśla się wyrazy: „Rodzaje, formę, treść i sposób wystawiania dokumentów, upoważniających do przekraczania granicy, warunki, od których zależy ich uzyskanie, i".

Art. 25. Ustawa niniejsza nie narusza przepisów o wyjeździe zagranicę osób, będących w czynnej służbie wojskowej, jak również podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu, oraz przepisom o emigracji.

Art. 26. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z interesowanymi ministrami.

Art. 27. (1) Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie trzydziestu dni od dnia ogłoszenia.

(2) Jednocześnie uchyla się wszelkie przepisy w sprawach, uregulowanych ustawą niniejszą, a w szczególności rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 kwietnia 1932 r. w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 394).

Poz. 405. Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), zmienionem rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 3 grudnia 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) i art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976), wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1:

pkt. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„2) przy tworzeniu nowych osiedli i działek budowlanych;“;

w pkt. 3)

skreśla się wyrazy: „przez gminę“,

dodaje się nowy punkt 4) w brzmieniu następującem:

„4) przy projektowaniu, zakładaniu, urządzaniu i zmianach poza obrębem osiedli wszelkiego rodzaju urządzeń i terenów o określonem przeznaczeniu w związku z istniejącemi lub zamierzonemi inwestycjami o znaczeniu państwowem, bądź w związku z rozwojem i potrzebami osiedli istniejących i nowozakładanych.“;

2) w art. 5:

w ust. 1 po wyrazie: „miast“ dodaje się przecinek, a wyrazy: „i innych osiedli“ zastępuje się wyrazami: „uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, i gmin wiejskich“,

w ust. 2 wyrazy: „innych osiedli“ zastępuje się wyrazami: „gmin wiejskich“;

3) nagłówek części I otrzymuje brzmienie następujące: „Tworzenie i zabudowanie osiedli.“, a nagłówek rozdziału 1 w tytule I, części I brzmienie następujące:

„Istota planu zabudowania i zasady tworzenia i zabudowania osiedli.“;

4) w art. 7:

ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Dla osiedli, niewskazanych w ust. 1, plany zabudowania powinny być sporządzone, gdy zachodzi tego potrzeba, a w szczególności: gdy wymagają tego zamierzenia inwestycyjne o państwowem znaczeniu, gdy ma być założone nowe osiedle, gdy osiedle ma charakter letniskowy, albo podmiejski, lub gdy chodzi o odbudowę osiedla, zniszczonego wskutek klęski żywiołowej. Jeżeli taka potrzeba nie zachodzi, plany zabudowania dla tych osiedli będą sporządzane w miarę możności.“,

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Regjonalne plany zabudowania i wspólne plany zabudowania dla dwóch lub więcej osiedli będą sporządzane w przypadkach, określonych w art. 8 ust. 4.“;

5) art. 8 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 8. Plany zabudowania mogą być sporządzane jako plany ogólne lub szczegółowe. Dopuszcza się sporządzanie ogólnych planów zabudowania, będących zarazem w całości lub w części szczegółowemi planami zabudowania.

Plany ogólne mogą być sporządzane dla obszaru całego osiedla lub znacznej jego części, bądź jako plany wspólne dla kilku sąsiednich osiedli lub znacznej ich części, bądź wreszcie jako plany regjonalne dla obszaru całego województwa albo jego części lub kilku sąsiednich województw albo ich części.

Plany szczegółowe powinny być sporządzane na podstawie prawomocnego ogólnego planu i mogą obejmować obszar całego osiedla lub jego części.

Wspólne plany zabudowania dla dwóch lub więcej osiedli, nienależących do tego samego powiatowego związku samorządowego, lub też dla uzdrowiska, uznanego za posiadające charakter użyteczności publicznej, i sąsiednich osiedli, albo dla kilku takich uzdrowisk i osiedli oraz regjonalne plany zabudowania powinny być sporządzane, gdy według uznania Ministra Spraw Wewnętrznych warunki gospodarcze, potrzeby rozwoju osiedli lub interes publiczny tego wymagają.“;

6) w art. 10:

w pkt. 1) zdanie pod lit. b) otrzymuje brzmienie następujące: „na inne urządzenia komunikacyjne, jak lotniska, porty wodne i t. p. oraz pod budowę budynków, zakładów i urządzeń użyteczności publicznej,“,

w pkt. 2) na końcu średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „z określeniem najwyższej dopuszczalnej wysokości i gęstości zabudowania dla poszczególnych stref;“;

7) w art. 11 pkt. d) otrzymuje brzmienie następujące:

„d) sposób zabudowania terenów budowlanych wogóle, a w szczególności: stosunek powierzchni, przeznaczonej pod zabudowę do całkowitej powierzchni poszczególnych działek; wewnętrzne linje zabudowania, określające położenie wznoszonych budynków; tylne linje zabudowania, których nie mogą przekraczać tylne ściany budynków, wznoszonych w głębi działek; wysokość frontowych budynków i budynków, wznoszonych w głębi działek, w granicach, ustanowionych w ogólnym planie zabudowania; poziome i pionowe zarysy (gabaryty) budynków i ogrodzeń oraz ich poszczególnych części; części dzielnic mieszkalnych, w których dopuszcza się urządzanie w budynkach pomieszczeń, przeznaczanych na zakłady handlowe, rzemieślnicze i drobne zakłady przemysłowe, oraz bliższe określenie charakteru tych zakładów, a także rodzaje zakładów przemysłowych, dla których można wznosić budynki w poszczególnych częściach dzielnic, przeznaczanych na cele przemysłowe.“;

8) w art. 20:

ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Przy sporządzaniu planów zabudowania powinny być uwzględniane wymagania estetyczne wyglądu miejscowości, a zeszpecenia, spowodowane nieunormowanem zabudowaniem, powinny być usuwane.“,

po ust. 1 dodaje się nowy ustęp, w brzmieniu następującem:

„Plany zabudowania powinny czynić zadość wymaganiom obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, a w szczególności przewidywać przerwy pomiędzy osiedlami i skupieniami budynków oraz takie ukształtowanie ulic, placów, wolnych przestrzeni i podwórzy na działkach, które zapewniłoby dostateczny przewiew.“;

9) w art. 21 ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Do sporządzania planów zabudowania są powołane:

a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanemi za posiadające charakter użyteczności publicznej, — zarządy miejskie,

b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisyj uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na podstawie ustaw szczególnych,

c) na obszarach, dla których plany zabudowania są sporządzane, w związku z przebudową ustroju rolnego, — powiatowe władze administracji ogólnej,

d) na obszarach, nieokreślonych w pkt. a), b) i c), — wydziały powiatowe.“;

10) art. 23 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 23. Regjonalne plany zabudowania i wspólne plany zabudowania sporządza komisja, powołana przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Zadaniem komisji regjonalnego planu zabudowania jest oprócz sporządzenia planu przedstawianie Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych innym zainteresowanym ministrom projektów przepisów prawnych i zarządzeń, których wydania wymagać będą interesy całego regjonu lub poszczególnych jego części, a których wydanie może mieć wpływ na ukształtowanie opracowywanego planu zabudowania i może przyczynić się do rozwoju racjonalnej akcji budowlanej. Minister Spraw Wewnętrznych może upoważnić przewodniczącego komisji regjonalnego planu zabudowania do wydawania opinij dla władz administracji ogólnej i związków samorządowych na terenie, objętym opracowywanym regjonalnym planem zabudowania, w sprawach, o których mowa w poprzednim ustępie. W tych przypadkach władze administracji ogólnej i związków samorządowych obowiązane będą do przedstawiania projektowanych decyzyj przewodniczącemu komisji regjonalnego planu zabudowania w sprawach, objętych upoważnieniem Ministra Spraw Wewnętrznych.

W skład komisji wchodzą:

a) przewodniczący, mianowany przez Ministra Spraw Wewnętrznych;

b) delegaci samorządu terytorjalnego, którego obszaru dotyczy plan zabudowania, wybrani przez organa stanowiące miast, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, miast, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, i uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz przez wydziały powiatowe: po jednym od każdego z wyżej określonych miast, liczących poniżej 100.000 mieszkańców, od każdego wyżej określonego uzdrowiska i od każdego powiatu, jak również po jednym na każde pełne 100.000 mieszkańców miast większych;

c) delegaci terytorjalnie właściwych izb samorządu gospodarczego po jednym od każdej izby oraz przedstawiciel własności nieruchomej, powołany przez Ministra Spraw Wewnętrznych;

d) delegat Ministra Spraw Wojskowych i delegat właściwego terytorjalnie Dowódcy Okręgu Korpusu;

e) członkowie, mianowani przez Ministra Spraw Wewnętrznych, ewentualnie na wniosek zainteresowanych ministrów, w ogólnej ilości, równej ilości członków, wybranych przez wspomniane wyżej organa samorządu terytorjalnego.

Minister Spraw Wewnętrznych może upoważnić komisję do sporządzania i uchwalania (art. 21, 29 i 32) planów zabudowania poszczególnych osiedli.“;

11) w art. 25:

w ust. 1 skreśla się wyrazy: „w Monitorze Polskim tudzież“, a wyrazy: „dwóch pismach miejscowych, jeżeli takie istnieją“ zastępuje się wyrazami: „jednem piśmie miejscowem, jeżeli takie istnieje“,

w ust. 3 skreśla się wyrazy: „dzień wydania numeru Monitora Polskiego, zawierającego ogłoszenie, lub wreszcie“;

12) art. 27 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 27. Jeżeli tereny, objęte zamierzonym planem zabudowania, znajdują się w obrębie strefy nadgranicznej, określonej w przepisach o granicach Państwa, albo mają styczność z objektami o państwowem znaczeniu, jak wojskowe tereny budowlane lub urządzenia fortyfikacyjne bądź strategiczne, lotniska, porty morskie, rzeki, drogi publiczne, koleje, pola górnicze, pola naftowe i tereny kopalń, prowadzonych na podstawie regalu górniczego i t. p., wreszcie, jeżeli części obszarów, objętych zamierzonym planem zabudowania, stanowią własność Państwa, lub podlegają przebudowie ustroju rolnego, wówczas o przystąpieniu do sporządzenia planu zabudowania powinny być zawiadomione władze, zarządzające temi objektami, albo władze, którym te objekty podlegają, a w przypadku, gdy chodzi o strefę nadgraniczną, lub o obszary, podlegające przebudowie ustroju rolnego, — właściwe powiatowe władze administracji ogólnej, w celu zapewnienia uwzględnienia w planie zabudowania interesów Państwa.

O przystąpieniu do sporządzenia planu zabudowania należy ponadto zawiadomić: w Warszawie — Ministra Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — wojewodę, w celu zapewnienia uwzględnienia w planie zabudowania projektowanych urządzeń o państwowem znaczeniu.

Przeciw zastrzeżeniom władz gmina może wystąpić w toku instancyj do właściwej władzy wyższej.

W razie, gdy teren, objęty sporządzanym planem zabudowania, stanowi część obszaru, dla którego sporządza się regjonalny lub wspólny plan zabudowania (art. 23), bądź przylega do takiego obszaru, wówczas organ, sporządzający

plan zabudowania, obowiązany jest zasięgnąć opinji przewodniczącego odnośnej komisji co do zamierzeń, będących przedmiotem sporządzanych planów zabudowania.";

13) w art. 29:

w pkt. b) po wyrazach: „w gminach wiejskich" dodaje się przecinek i wyrazy: „jeżeli nie chodzi o plany zabudowania, sporządzane w związku z przebudową ustroju rolnego,",

w pkt. c) skreśla się wyrazy: „niestanowiących gminy miejskiej,",

pkt. d) otrzymuje brzmienie następujące:

„d) przez komisję, wymienioną w art. 23, po wypowiedzeniu się organów stanowiących właściwych gmin, w razie sporządzenia planu zabudowania regjonalnego albo wspólnego dla kilku osiedli, określonego w art. 8 ust. 4, lub wreszcie, gdy komisja ta została upoważniona do sporządzenia planu zabudowania osiedla.",

dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Przy sporządzaniu planów zabudowania w związku z przebudową ustroju rolnego, jako uchwalenie, uważa się zaakceptowanie tych planów przez powiatowe władze administracji ogólnej.";

14) w art. 30 w ust. 1 wyrazy: „czterech tygodni" zastępuje się wyrazami: „dwóch tygodni";

15) w art. 31 w ust. 2 po wyrazach: „plan zabudowania" dodaje się wyrazy: „sporządza się w związku z przebudową ustroju rolnego, albo";

16) w art. 33:

w ust. 1 punkt b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) do wojewody, gdy plany zabudowania dotyczą miast, niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych i gmin wiejskich.",

w ust. 2 wyrazy: „planów zabudowania poszczególnych osiedli, niewymienionych w ustępie 1 punkcie a)" zastępuje się wyrazami: „poszczególnych planów zabudowania, określonych w ust. 1 pkt. b)";

17) w art. 37:

ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„W razie sporządzania regjonalnego lub wspólnego planu zabudowania o podziale kosztów sporządzenia takiego planu pomiędzy poszczególne gminy orzeka Minister Spraw Wewnętrznych na wniosek przewodniczącego właściwej komisji (art. 23) z uwzględnieniem ilości mieszkańców zainteresowanych gmin oraz stopnia korzyści, jakie odnoszą poszczególne gminy z wykonania planu zabudowania.",

dodaje się ustępy 3, 4 i 5 w następującem brzmieniu:

„Koszty sporządzenia planu zabudowania dla obszaru, podlegającego parcelacji (art. 52), o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach przy portach morskich — co najmniej ½ hektara, ponosi właściciel tego obszaru.

Do kosztów, o których mowa w poprzedzających ustępach, zalicza się: koszty sporządzenia planu pomiarowego, elaboratu technicznego planu zabudowania oraz koszty ogłoszeń, wymaganych w myśl art. 25, 30 i 35.

Przepisów artykułu niniejszego nie stosuje się przy sporządzaniu planów zabudowania w związku z przebudową ustroju rolnego; koszty sporządzenia tych planów wlicza się do kosztów prac scaleniowych lub parcelacyjnych.";

18) art. 38 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 38. Minister Spraw Wewnętrznych jest upoważniony do wydawania w drodze rozporządzeń:

1) szczegółowych przepisów o sporządzaniu planów zabudowania,

2) przepisów, ustalających odmienny od przewidzianego w art. 25 sposób ogłaszania o przystąpieniu do sporządzenia szczegółowych planów zabudowania (art. 25), o uchwaleniu (art. 30), zatwierdzeniu i uprawomocnieniu się (art. 35) tych planów.

Przepisy, o których mowa w ust. 1, dotyczące planów zabudowania, sporządzonych w związku z przebudową ustroju rolnego, będą wydawane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych.";

19) w art. 39 dodaje się ustępy 3, 4 i 5 w brzmieniu następującem:

„W przypadkach wyjątkowych, usprawiedliwionych szczególnemi warunkami, dwuletni termin zawieszenia rozpatrzenia prośby o pozwolenie na budowę, określony w ust. 1, może być przedłużony o 1 rok — w Warszawie decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — decyzją wojewody, wydaną przy udziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym.

Postanowienia ustępu poprzedniego nie mają zastosowania do budynków na obszarach gmin wiejskich, z wyjątkiem osiedli o charakterze podmiejskim, przemysłowym i uzdrowiskowym.

W razie zawieszenia rozpatrzenia prośby o pozwolenie na budowę na podstawie ustępów, poprzedzających, odracza się, na prośbę interesowanego, terminy uiszczenia gminie wszelkiego rodzaju należności, opartych na przepisach niniejszego rozporządzenia, na okres o jeden rok dłuższy od okresu, na który zostało zawieszone rozpatrzenie prośby o pozwolenie na budowę.";

20) w art. 42 wyrazy: „Jeżeli w okresie najwyżej dwóch lat" zastępuje się wyrazami: „Jeżeli w okresach, ustalonych w art. 39, licząc";

21) w art. 43:

punkt a) otrzymuje brzmienie następujące:

„a) terenów, przeznaczonych: na arterje komunikacyjne razem z urządzeniami pomocniczemi (art. 10 pkt. 1) lit. a) i art. 11 pkt. a)), na inne urządzenia komunikacyjne, jak lotniska, porty wodne itp., pod budowę budynków, zakładów i urządzeń użyteczności publicznej, na place publiczne, skwery, parki, ogrody, place sportowe i inne podobne urządzenia, przeznaczone do użytku publicznego (art. 10 pkt. 1) lit. b) i c)),",

dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Zachowanie warunku zatwierdzenia, bądź uprawomocnienia się planu zabudowania nie jest wymagane w tych przypadkach, gdy wywłaszczenie jest dopuszczalne na podstawie ustaw szczególnych.“;

22) w art. 46:

ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Przy parcelacji (art. 52) nie może być zmienione przeznaczenie terenów, określone w zatwierdzonym albo prawomocnym planie zabudowania.“,

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującem:

„Na terenach, przeznaczonych w zatwierdzonym albo prawomocnym planie zabudowania na cele budowlane, zabrania się wznoszenia nowych i powiększania istniejących budynków niezgodnie z tym planem.“;

23) nagłówek tytułu II części I otrzymuje brzmienie: „Podział terenów (parcelacja).“;

24) art. 52 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 52. Podział na dwie lub więcej części terenów, nie stanowiących własności Państwa albo związków samorządowych, a położonych na obszarach, określonych w art. 53, może być dokonywany tylko na podstawie zatwierdzonego planu parcelacji.

Również uprzedniego zatwierdzenia planu parcelacji wymaga przeniesienie na osoby trzecie prawa użytkowania poszczególnych części terenów, określonych w ust. 1, gdy na tych częściach istnieją albo mają być wzniesione budynki o charakterze stałym.

Przed uzyskaniem takiego zatwierdzenia umowy o odstąpieniu części nieruchomości, lub o przeniesieniu prawa użytkowania części nieruchomości, określonych w ust. 1, nie mają mocy prawnej.

Budowa na części nieruchomości, której użytkowanie przenosi się na osobę trzecią, przed uzyskaniem wspomnianego zatwierdzenia projektu parcelacji jest zabroniona.“;

25) art. 53 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 53. Przepisy art. 52 mają zastosowanie do:

a) terenów, znajdujących się w obrębie granic administracyjnych gmin miejskich;

b) terenów, znajdujących się w obrębie granic ochrony sanitarnej uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej;

c) terenów, objętych prawomocnemi szczegółowemi planami zabudowania, znajdujących się poza obszarami osiedli, określonych w pkt. a) i b);

d) terenów, znajdujących się poza obszarami, określonemi w pkt. a), b) i c), uznanych zarządzeniem wojewody za podpadające pod przepisy art. 52.

Zarządzenia, o których mowa w ust. 1 pkt. d), będą wydawane po wysłuchaniu opinji właściwej izby rolniczej oraz terytorjalnie właściwej komisji, określonej w art. 23, jeżeli taka komisja istnieje.“;

26) w art. 56 po wyrazach: „przechodzących przez nie istniejących ulic, placów, i dróg“ dodaje się wyrazy: „lub wreszcie, gdy parcelacja dotyczy terenu o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach przy portach morskich co najmniej ½ hektara, nie posiadającego prawomocnego szczegółowego planu zabudowania“;

27) art. 57 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 57. Do zatwierdzania planów parcelacji są powołane:

a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanemi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — zarządy miejskie;

b) w uzdrowiskach, uznanych na posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisyj uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na podstawie ustaw szczegółowych;

c) na obszarach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe.

Dla osiedli, znajdujących się w sferze interesów mieszkaniowych miast, określonej w przepisach szczególnych, plany parcelacji powinny być przed zatwierdzeniem przesłane do wypowiedzenia się zainteresowanemu zarządowi miejskiemu.

Gdy dany teren znajduje się na obszarze, dla którego została powołana komisja, przewidziana w art. 23, plan parcelacji przed zatwierdzeniem powinien być przesłany do wypowiedzenia się przewodniczącemu komisji.

Nieudzielenie odpowiedzi przez zarząd miejski lub przez przewodniczącego komisji w ciągu czterech tygodni będzie traktowane jako wyrażenie przychylnej opinji.“;

27a) w art. 58 dodaje się ust. 2 w brzmieniu następującem:

„W razie zawieszenia rozpatrzenia planu parcelacji ma zastosowanie przepis art. 39 ustęp końcowy.“;

28) w art. 60 dodaje się ustępy 2 i 3 w brzmieniu następującem:

„W razie, gdy plan parcelacji obejmuje obszar o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach, położonych przy portach morskich, co najmniej ½ hektara, nie posiadający prawomocnego szczegółowego planu zabudowania, termin, określony w ustępie 1, będzie liczony od daty pokrycia przez właściciela gruntu kosztów sporządzenia planu zabudowania.

W przypadkach wyjątkowych, usprawiedliwionych szczególnemi warunkami, gdy chodzi

o sporządzenie planu zabudowania ogólnego, dwuletni termin zawieszenia rozpatrzenia planu parcelacji, określony w ust. 1, może być przedłużony o jeden rok — w Warszawie decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — decyzją wojewody, wydaną przy udziale wydziału wojewódzkiego z głosem stanowczym.“;

29) w części I w tytule II nagłówek rozdziału 3 otrzymuje brzmienie następujące:

„Urządzanie ulic, dróg i innych objektów, przeznaczonych do użytku publicznego, przy tworzeniu nowych osiedli lub nowych dzielnic.“;

30) art. 64 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 64. W razie, gdy plan parcelacji obejmuje obszar o powierzchni co najmniej hektara, a w miastach, położonych przy portach morskich, co najmniej ½ hektara, władza, powołana do zatwierdzenia planu parcelacji (art. 57), może zobowiązać właściciela tego obszaru do urządzenia jego kosztem w sposób, przez nią określony, ulic i dróg, oraz placów, skwerów i parków, przeznaczonych do użytku publicznego, przewidzianych w planie zabudowania na wspomnianym obszarze, i do dalszego utrzymywania tych urządzeń. Ogólna powierzchnia terenu, zajętego przez ulice i drogi, place, skwery i parki, do których urządzenia może być zobowiązany właściciel obszaru, podlegającego parcelacji, nie może przekraczać 25% łącznej powierzchni wszystkich działek budowlanych, przewidzianych w planie parcelacji, gdy powierzchnia działek nie przekracza 15 hektarów, i — 35% łącznej powierzchni tychże działek, gdy ta ostatnia przekracza 15 hektarów.

Przy określaniu sposobu urządzenia ulic, bądź placów komunikacyjnych, stosuje się przepisy, zawarte w art. 174 ust. 3, a jeżeli chodzi o przeznaczone do użytku publicznego place niekomunikacyjne, skwery i parki, koszty nakazanego ich urządzenia nie mogą przekraczać kosztów zniwelowania terenu i urządzenia trawników.

W przypadkach parcelacji terenów, położonych na obszarach gmin wiejskich, władza przed nałożeniem na właściciela obowiązków, określonych w ust. 1, wysłucha opinji właściwej izby rolniczej co do słuszności i wysokości obciążenia obowiązkami, o których wyżej mowa.

Przeniesienie na osoby trzecie prawa własności działek, utworzonych wskutek parcelacji, jest zabronione przed urządzeniem ulic i dróg, placów, skwerów i parków, do których urządzenia właściciel został zobowiązany na podstawie ust. 1.

W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, władza zezwoli na przeniesienie na osoby trzecie prawa własności co najwyżej 50% ogólnej powierzchni działek, utworzonych przy parcelacji, przed urządzeniem ulic i dróg oraz innych urządzeń, jeżeli właściciel przedstawi odpowiednie zabezpieczenie wykonania wspomnianych urządzeń w terminie, przez władzę określonym.“;

31) art. 65 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 65. W razie, gdy na podstawie art. 64 został nałożony obowiązek urządzenia i utrzymywania ulic i dróg, oraz placów, skwerów i parków, przeznaczonych do użytku publicznego, wówczas jednocześnie z przeniesieniem prawa własności poszczególnych działek, utworzonych przy parcelacji, powinno być przeniesione na nabywców tych działek również prawo własności odpowiednich części wspomnianych urządzeń, przyczem w księdze hipotecznej powinny być uwidocznione zarówno przeniesienie na nabywców działek prawa własności odpowiednich części tych urządzeń, jak i obowiązek nabywców do dalszego ich utrzymywania.“;

32) art. 66 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 66. Ulice i drogi, oraz place, skwery i parki, przeznaczone do użytku publicznego, urządzone przez właściciela na obszarze, objętym zatwierdzonym planem parcelacji, powinny być utrzymywane przezeń, bądź przez właścicieli działek, utworzonych przy parcelacji, w stanie zdatnym do użytku.

Za korzystanie z urządzeń, o których mowa w ust. 1, właściciel obszaru, objętego zatwierdzonym planem parcelacji, bądź właściciele działek, utworzonych przy parcelacji, nie mogą pobierać żadnych opłat.

Gminie służy prawo umieszczania bez odszkodowania na urządzonych ulicach i drogach oraz przeznaczonych do użytku publicznego placach, parkach i skwerach, bądź pod niemi lub nad niemi wszelkiego rodzaju przewodów, szyn tramwajowych i innych urządzeń, przeznaczonych do użytku publicznego.

W razie nienależytego utrzymywania urządzeń, wymienionych w ust. 1, w Warszawie — Minister Spraw Wewnętrznych, w innych miejscowościach — wojewoda, może upoważnić zarząd gminy do utrzymywania tych urządzeń na koszt osób, obowiązanych do ich utrzymywania.“;

33) art. 67 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 67. Ulice i drogi oraz place, skwery i parki, przeznaczone do użytku publicznego, urządzone na obszarze, objętym zatwierdzonym planem parcelacji, gmina na żądanie ich właścicieli obowiązana jest przejąć do dalszego utrzymywania po zabudowaniu co najmniej jednej trzeciej działek. W tym przypadku wspomniane urządzenia powinny być przekazane gminie bezpłatnie na własność w stanie wolnym od ciężarów hipotecznych i długów; pisma, stwierdzające to przejście własności na gminę, są wolne od podatku od darowizn.“;

34) w art. 68:

w ust. 3 wyrazy: „tylko o tyle, o ile“ zastępuje się wyrazem „nigdy“,

na końcu dodaje się zdanie następujące:

„Działki zdatne do zabudowania, zgodnego z przepisami i z planem zabudowania, mogą ulec scaleniu również w tych przypadkach, gdy wskutek ustalenia w prawomocnym planie zabudowania linij regulacyjnych albo linij zabudowania,

działki te stały się niezdatnemi do ekonomicznego lub do celowego zabudowania.";

35) w art. 70:

w pkt. a) na końcu dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem przypadków, określonych w art. 73 ust. 3,",

w pkt. e) na końcu dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem przypadków, gdy na scalenie wyraziły zgodę władze, do których należy ogólny zarząd tych gruntów,";

36) w art. 73 dodaje się ust. 3 w brzmieniu następującem:

„Grunty, przeznaczone w prawomocnym planie zabudowania na ulice, place, parki, ogrody i t. p. cele, bezpośrednio przylegające do działek, podlegających scaleniu, a nie będące własnością Państwa lub gminy, powinny być włączone na żądanie ich właścicieli do obszaru scalenia, gdy na obszarze scalenia znajduje się jedna albo kilka działek tegoż właściciela, podlegających scaleniu w myśl art. 68, z tem zastrzeżeniem, że do obszaru scalenia może być włączony co najwyżej taki obszar tych gruntów, którego powierzchnia łącznie z powierzchnią włączonej do obszaru scalenia działki albo działek budowlanych tegoż właściciela, nie przekracza 20% łącznej powierzchni wszystkich działek budowlanych, włączonych do obszaru scalenia. Przeznaczenie gruntów, włączonych do obszaru scalenia na podstawie niniejszego ustępu, nie może być zmienione.";

37) w art. 75 skreśla się wyrazy: „(art. 68), a na końcu wyrazy: „(art. 69)" zastępuje się wyrazami: „(art. 68 i 69)";

38) w art. 76:

w ust. 1 w końcu dodaje się zdanie:

„W razie, gdy do obszaru scalenia zostały włączone grunty, określone w art. 73 ust. 3, grunty te traktuje się jako część działki tegoż właściciela, włączonej do obszaru scalenia.",

ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

Przepisu powyższego nie stosuje się do działek, na których miejsce ze względu na ich mały obszar nie mogą być wydzielone działki, zdatne do zabudowania, zgodnego z przepisami obowiązującemi i z planem zabudowania.",

dodaje się ust. 4 w brzmieniu następującem:

„W przypadkach, gdy na podstawie art. 73 ust. 3 do obszaru scalenia zostały włączone grunty, przeznaczone na ulice, place, parki, ogrody i tym podobne cele, prawo własności tych gruntów przechodzi na właścicieli nowoutworzonych działek, odpowiednio do powierzchni tych działek.";

39) art. 98 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 98. Do wszczęcia postępowania scaleniowego i do przeprowadzenia scalenia działek budowlanych są powołane:

a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami. uznanemi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — zarządy miejskie;

b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisyj uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na mocy ustaw szczególnych;

c) w osiedlach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe.";

40) w art. 99 w ust. 1 pkt. b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) z urzędu,

gdy w obrębie bloku budowlanego, już istniejącego, lub który ma być utworzony na podstawie prawomocnego planu zabudowania, znajduje się jedna albo kilka działek, nie mających dostępu do żadnych z ulic, otaczających blok,

lub gdy powierzchnia działek, określonych w art. 68 ust. 1 bądź ust. 3 zdaniu końcowem, znajdujących się w obrębie bloku budowlanego, wynosi co najmniej jedną piątą powierzchni całego bloku,

lub gdy zgłoszono prośbę o pozwolenie na budowę na jednej z dwóch lub kilku przyległych do siebie działek budowlanych, określonych w art. 68 ust. 1 bądź ust. 3 zdaniu końcowem,

lub wreszcie, gdy osiedle, bądź jego część zostały zniszczone wskutek klęski żywiołowej a odbudowa na dawnych działkach nie mogłaby być dokonana ze względu na małe rozmiary, wadliwy kształt lub nieodpowiednie położenie poszczególnych działek.";

41) art. 124 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 124. Osoby interesowane mogą przeglądać projekt scalenia w okresie czterech tygodni od daty, podanej na rozprawie.

W razie, gdy scalenie dotyczy części osiedla, zniszczonej wskutek klęski żywiołowej, okres przeglądania projektu scalenia wynosi 7 dni.";

42) w art. 132 dodaje się ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Koszty postępowania, wszczętego na podstawie art. 99 pkt. b), poniesione przez gminę, mogą być przełożone decyzją władzy, powołanej do zatwierdzenia projektu scalenia (art. 126), na właścicieli działek, utworzonych przy scaleniu, stosownie do otrzymanych przez nich wskutek scalenia korzyści, jednak w wysokości nieprzekraczającej tych korzyści. Na żądanie interesowanych ściągnięcie przełożonych na podstawie ustępu niniejszego kosztów powinno być odroczone do czasu sprzedaży odnośnych działek lub ukończenia na nich budowy. Przepisy ustępu niniejszego nie dotyczą przypadków, gdy scalenie obejmuje osiedle lub jego część, zniszczone wskutek klęski żywiołowej.";

43) art. 143 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 143. Pisma, stwierdzające tytuł przejścia własności nieruchomości, przewidziany

w art. 76, 78, 79, 83, 120 i 126, są wolne od opłaty stemplowej. Wpis nowego stanu własności działek w księdze hipotecznej (art. 137) wolny jest od opłat hipotecznych.";

44) art. 150 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 150. Postępowanie o przekształceniu działek, zabudowanych wadliwie, wszczynają i projekt przekształcenia sporządzają:

a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanemi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — zarządy miejskie;

b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisyj uzdrowiskowych, bądź organa, którym wykonywanie powyższych czynności zostanie powierzone na podstawie ustaw szczegółowych;

c) w osiedlach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe.";

45) art. 156 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 156. Projekt przekształcenia działek uchwala:

a) w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, a niebędących uzdrowiskami, uznanemi za posiadające charakter użyteczności publicznej, oraz w niewydzielonych z tych związków miastach, których zarządy zostały upoważnione do sporządzania planów zabudowania na podstawie art. 21, — rady miejskie;

b) w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, — wydziały wykonawcze komisyj uzdrowiskowych, po wypowiedzeniu się organu stanowiącego gminy, bądź organa, którym uchwalanie projektów przekształcenia działek zostanie powierzone na podstawie ustaw szczególnych;

c) w osiedlach, niewymienionych w pkt. a) i b), — wydziały powiatowe, po wypowiedzeniu się organu stanowiącego gminy.";

46) art. 170 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 170. Pisma, stwierdzające nabycie przez gminę drogą umowy lub wywłaszczenia działek, podlegających przekształceniu (art. 145 i 162), lub nabycie od gminy przez byłych właścicieli działek nowoutworzonych (art. 147), są wolne od opłaty stemplowej. Wpis do księgi hipotecznej, dokonany na podstawie pisma, wymienionego w zdaniu poprzedzającem, wolny jest od opłaty hipotecznej.";

47) art. 174 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 174. Urządzanie i utrzymywanie ulic i placów należy do gminy, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 64 i 66. Jeżeli w myśl przepisów o budowie i utrzymaniu dróg publicznych, do budowy i utrzymania odcinków dróg państwowych, wojewódzkich i powiatowych w obrębie osiedla jest obowiązany Skarb Państwa albo wojewódzki lub powiatowy związek samorządowy, koszty urządzenia i utrzymania tych odcinków obciążają Skarb Państwa, wojewódzki lub powiatowy związek samorządowy tylko w wysokości przeciętnych kosztów budowy lub utrzymania tych dróg poza granicami osiedli.

Koszty pierwszego urządzenia ulic i placów komunikacyjnych do szerokości 20 metrów mogą być na podstawie uchwały organu stanowiącego gminy, zatwierdzonej przez rządową władzę nadzorczą, przekładane przez gminę w całości lub w części:

a) na właścicieli działek, przylegających do tych ulic lub placów, z uwzględnieniem osiąganych przez nich wskutek urządzenia ulicy lub placu korzyści, uwarunkowanych między innemi sposobem i gęstością zabudowania oraz charakterem ulicy lub placu;

b) na właścicieli działek, nieprzylegających do urządzonych ulic lub placów, lub właścicieli przedsiębiorstw albo urządzeń, znajdujących się na tych działkach, gdy wskutek urządzenia ulicy lub ulic, placu albo placów, osiągają szczególne korzyści.

Oprócz zwrotu wartości gruntów, stanowiących własność gminy lub przez nią nabytych, mogą być przekładane na podstawie ust. 2 na interesowanych właścicieli działek:

a) koszty budowy jezdni i chodników, urządzonych w sposób, stosowany w danej miejscowości, w wysokości jednak nieprzekraczającej: w miastach powyżej 75.000 mieszkańców — kosztów wybudowania jezdni z bazaltowej drobnej kostki (półbruczku), z zalaniem spoin masą bitumiczną, i kosztów ułożenia chodnika z płyt betonowych na piasku, z zalaniem spoin cementem i z ułożeniem krawężnika betonowego, lecz bez kosztów urządzenia podłoża jezdni; w uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej, i w miastach od 25.000 do 75.000 mieszkańców — dwóch trzecich, w innych osiedlach — połowy kosztów, obliczonych w sposób określony wyżej;

b) koszty ułożenia przewodu wodociągowego w wysokości nieprzekraczającej kosztów założenia przewodu o średnicy 10 cm i przewodu kanalizacyjnego w wysokości, nieprzekraczającej kosztów założenia przewodu kamionkowego o średnicy 30 cm oraz koszty urządzenia oświetlenia ulicznego wzdłuż działki.

Pierwszem urządzeniem w rozumieniu niniejszego artykułu jest zaopatrzenie ulicy lub placu w jezdnię i chodniki o trwałej lub utrwalonej nawierzchni, odpowiadającej wymaganiom art. 172, i w urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne oraz w urządzenia oświetleniowe, lub w niektóre z tych urządzeń, gdy ulica lub plac wszystkich wymienionych urządzeń jeszcze nie posiada.

Przepisy miejscowe mogą dopuszczać przekładanie na interesowanych właścicieli działek kosztów zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulicy lub placu, jak: nawierzchnia szosowana, z kamienia polnego i t. p., gdy ulica lub plac taką nawierzchnię już posiada, na na-

wierzchnię trwałą z ulepszonego materjału, jak: kostka, klinkier, beton, asfalt i t. p. Koszty takiej zamiany mogą być przekładane tylko wtedy, gdy koszty już istniejącej nawierzchni nie były przekładane na właścicieli tych działek. Wysokość przekładanych kosztów nie może przekraczać norm, ustalonych w ust. 3 pkt. a), i nie może być wyższa od różnicy pomiędzy kosztem urządzenia nowej nawierzchni a kosztem urządzenia nawierzchni istniejącej.

Koszty urządzenia ulicy lub placu mogą być przekładane jednorazowo po zaopatrzeniu ich we wszystkie urządzenia, wymienione w ust. 3, lub też stopniowo, w miarę zaopatrywania ulicy lub placu w poszczególne z tych urządzeń.

Po zatwierdzeniu uchwały organu stanowiącego o przełożeniu kosztów zamierzonego urządzenia ulicy lub placu, jeżeli urządzenie takie jest przewidziane w preliminarzu budżetowym, zarząd gminy przed przystąpieniem do urządzenia ulicy lub placu może żądać od właścicieli działek, na których koszty te mają być przełożone, wniesienia do kasy gminnej, odpowiednio do udziału tych właścicieli w pokryciu wspomnianych kosztów, zaliczki w wysokości, nieprzekraczającej wartości gruntu potrzebnego dla urządzenia ulicy. Odstąpienie na rzecz gminy w stanie wolnym od obciążeń hipotecznych i długów gruntu o obszarze, odpowiadającym udziałowi w pokryciu kosztów urządzenia ulicy lub placu, zwalnia właściciela działki od obowiązku płacenia zaliczki. W razie nieprzystąpienia przez gminę do urządzenia ulicy lub placu w ciągu roku, albo nieukończenia urządzenia ich w ciągu trzech lat od pobrania zaliczki, interesowani mogą żądać zwrotu wpłaconej zaliczki.

Zarówno koszty dokonanego urządzenia ulic lub placów, przełożone na właścicieli działek, jak i przypadające od nich zaliczki na zamierzone urządzenie mogą być ściągnięte w drodze administracyjnej.

Koszty urządzenia ulic i placów, przekładane na właścicieli działek na podstawie niniejszego artykułu, nie mogą być nakładane na tych właścicieli działek, których obowiązujące ograniczenia ustawowe pozbawiają całkowicie korzyści, wypływających z urządzenia ulic i placów, dla tych zaś właścicieli działek, których obowiązujące ograniczenia ustawowe pozbawiają częściowo korzyści, lub czasowo korzyści wypływających z urządzenia ulic i placów, koszty powyższe powinny być odpowiednio obniżone lub uiszczenie ich odroczone.

Minister Spraw Wewnętrznych w drodze rozporządzenia określi, jakie ustawowe ograniczenia, oparte na niniejszem rozporządzeniu lub na innych przepisach prawnych, powodują zwolnienie od obowiązku ponoszenia powyższych kosztów, bądź też powodują i w jakim stopniu zmniejszenie lub odroczenie uiszczenia odnośnych wpłat.

Na zasadach niniejszego artykułu mogą być przełożone na właścicieli działek koszty nabycia po 1 sierpnia 1936 roku przez gminę gruntów pod ulicami i placami, chociażby te ulice i place zostały urządzone przez gminę przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.";

48) art. 193 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 193. Odległość budynków nieogniotrwałych, nieposiadających murów ognioochronnych od strony granicy działki sąsiada lub od innego budynku na tej samej działce, powinna wynosić co najmniej: od granicy działki sąsiada — 4 metry, od budynku — 8 metrów i od stodoły — 20 metrów.";

49) w art. 214 punkt a) otrzymuje brzmienie następujące:

„a) konstrukcja schodów i spoczników powinna być wykonana z materjałów ogniotrwałych, żelazne zaś części konstrukcji powinny być należycie zabezpieczone od bezpośredniego działania ognia; stopnie schodów mogą być wyłożone drzewem, szczelnie przylegającem do podłoża z materjału ogniotrwałego;";

50) w art. 251 dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, szczególnie, gdy chodzi o mieszkania jedno i dwuizbowe, właściwa władza może pozwolić na urządzenie wspólnego ustępu dla dwóch lub większej ilości mieszkań, z ewentualnem zastrzeżeniem warunków, jakim taki ustęp powinien odpowiadać.";

51) w art. 252 dodaje się ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„W przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, właściwa władza może pozwolić na urządzenie wspólnych ustępów dla kilku mieszkań.";

52) w art. 256 po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Dopuszcza się urządzenie na sąsiednich działkach bezpośrednio przy wspólnej granicy tych działek dołów ustępowych, położonych obok siebie.";

53) art. 304 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 304. Wysokość pomieszczeń mieszkalnych w budynkach parterowych powinna wynosić conajmniej 2,2 m, wysokość zaś pomieszczeń mieszkalnych w domach o dwóch i więcej kondygnacjach oraz wysokość wszelkich innych pomieszczeń, przeznaczonych na pobyt ludzi — co najmniej 2,5 m, a na poddaszach 2,2 m";

54) w art. 306 liczbę „40" zastępuje się liczbą „30";

55) w art. 315 po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Dopuszcza się urządzenie na sąsiednich działkach bezpośrednio przy wspólnej granicy tych działek dołów ustępowych, położonych obok siebie.";

56) w art. 325 po liczbie „279" skreśla się liczby „304, 305";

57) w art. 328 po wyrazie „kolejowych" dodaje się wyraz „lotniczych";

58) w art. 329 dodaje się ustępy 5 i 6 w brzmieniu następującem:

„Szczegółowe przepisy o budowie budynków i urządzeń lotniczych zostaną wydane przez Ministra Komunikacji w porozumieniu z Mini-

strem Spraw Wewnętrznych i Ministrem Spraw Wojskowych.

Za budynki i urządzenia lotnicze w rozumieniu rozporządzenia niniejszego uważa się:

a) wszelkie budynki, znajdujące się lub wznoszone na terenie lotnisk;

b) urządzenia, potrzebne dla utrzymania ruchu lotniczego, niezależnie od tego, czy znajdują się one na terenie lotnisk, czy poza tym terenem.";

59) w art. 331:

w ust. 1 po wyrazach: „określonej w przepisach o granicach Państwa" dodaje się wyrazy: „oraz w pobliżu lotnisk",

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Przepisy o wznoszeniu, przebudowie i zmianach budynków i urządzeń w pobliżu lotnisk wydają w drodze rozporządzenia Ministrowie: Spraw Wewnętrznych, Komunikacji i Spraw Wojskowych.",

w ustępie ostatnim wyrazy: „pierwszego i drugiego" zastępuje się wyrazem: „poprzedzających";

60) po art. 331 wprowadza się nowy przepis oznaczony jako art. 331-a w brzmieniu następującem:

„Art. 331-a. Wznoszenie, przebudowa i zmiana wszelkich budynków w pobliżu wytwórni, zakładów oraz składów amunicji i materjałów wybuchowych są dopuszczalne po uprzedniem uzyskaniu pozwolenia właściwej władzy, wydanego na podstawie wiążącej opinji władzy wojskowej.

Właściciele nieruchomości lub prawa z nieruchomością stale związanego, którzy z powodu odmowy pozwolenia na wzniesienie, przebudowę lub zmianę budynku ponoszą rzeczywistą szkodę, mają prawo do odszkodowania ze Skarbu Państwa. Roszczenie o odszkodowanie należy zgłosić w terminie 1 roku od dnia doręczenia decyzji o odmowie pozwolenia do władzy, która wydała decyzję. W sprawie rozpoznania roszczenia stosuje się odpowiednio przepisy art. 49 i 50.

Pozwolenie na wzniesienie, przebudowę lub zmianę budynku jest warunkowe; w szczególności może być ono uzależnione od zrzeczenia się przez interesowanego prawa do odszkodowania z tytułu szkód i strat, powstałych skutkiem wybuchu amunicji lub materjałów wybuchowych.

Prawo do odszkodowania nie służy w przypadkach, gdy szkody i straty wywołane wybuchem dotyczą budynku, położonego w promieniu 100 metrów od ogrodzenia wytwórni, zakładu i składu amunicji lub materjałów wybuchowych.";

61) w art. 334:

pkt. a) otrzymuje brzmienie następujące:

„a) na wzniesienie nowych parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich, na ich powiększenie oraz na przeróbkę parterowych budynków gospodarskich na mieszkalne w miejscowościach wiejskich poza obszarem województw: poznańskiego i pomorskiego,",

w pkt. b) na końcu dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem rozebrania w miejscowościach wiejskich parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich,",

w pkt. d) na końcu kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem ogrodzeń w miejscowościach wiejskich.";

62) w art. 335:

w ust. 1 w pkt. a) wyraz: „przebudowy" zastępuje się wyrazem: „powiększenia", a punkt b) otrzymuje brzmienie następujące:

„b) wykonywanie robót, wyszczególnionych w art. 333 pkt. b) i c), a dotyczących parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich w miejscowościach wiejskich, poza obszarem województw poznańskiego i pomorskiego, z wyjątkiem przeróbek budynków gospodarskich na mieszkalne;",

na końcu dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującem:

„W miejscowościach wiejskich przebudowa budynków, wymienionych w ust. 1 pkt. a), niepołączona z ich powiększeniem, wznoszenie, powiększenie i zmiany podrzędnych budynków gospodarskich, jak kurniki, budki i t. p. o rozmiarach, nieprzekraczających norm, podanych w ust. 1 pkt. a), wznoszenie i zmiana ogrodzeń, niepodpadających pod przepisy art. 333 pkt. e), oraz rozebranie parterowych budynków mieszkalnych i gospodarskich nie wymagają ani pozwolenia ani zgłoszenia.";

63) w art. 338 dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującem:

„Z tych samych względów władza może nakazać usunięcie urządzeń, wymienionych w ust. 1.";

64) w art. 348 w ust. 1 skreśla się wyrazy: „z wyjątkiem hut,";

65) w art. 349 wyrazy: ,nadaniem górniczem" zastępuje się wyrazami: „polami górniczemi, polami naftowemi lub kopalniami, prowadzonemi, na podstawie regalu górniczego";

66) w art. 353 po wyrazach: „w myśl art. 333" dodaje się wyrazy: „lub uzyskania pozwolenia w myśl art. 334";

67) w art. 354 skreśla się wyrazy: „uzyskania pozwolenia w myśl artykułu 334 lub";

68) w art. 358 dodaje się ust. 2 w brzmieniu następującem:

„Roboty, dotyczące budynków większych o skomplikowanych konstrukcjach żelaznych, żelazo-betonowych i innych, które w razie potrzeby określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, powinny być wykonywane pod nadzorem kierownika architektonicznego, posiadającego uprawnienie, przewidziane w art. 361, i kierownika robót konstrukcyjnych, posiadającego uprawnienie, przewidziane w art. 362, albo uprawnienie do kierowania robotami konstrukcyjnemi, uzyskane na podstawie art. 361 ust. 2. Ogólne kierownictwo sprawuje wówczas kierownik architektoniczny. Osoby, posiadające uprawnienia do kierowania robotami budowlanemi z mocy art. 369 lub 370, mogą być kierownikami architektonicznymi lub kierownikami robót konstrukcyjnych, gdy wykażą się wyższem wykształceniem technicznem, zakończonem przepisanemi egzami-

nami, nabytem w uczelniach, odpowiadających uczelniom, określonym odpowiednio w art. 361 lub w 362.";

69) w art. 360 po wyrazach: „w ustępie 2 art. 359", dodaje się wyrazy: „wznoszonych poza obrębem granic administracyjnych miast, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, i uzdrowisk, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej,";

70) w art. 361:

w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„Do kierowania robotami budowlanemi z wyjątkiem kierowania robotami konstrukcyjnemi, dotyczącemi budynków, określonych w art. 358 ust. 2, są uprawnione osoby, które:",

ust. 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Wspomnianym osobom przysługuje prawo do sporządzenia projektów robót, do kierowania któremi są upoważnione.",

dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Osoby te mogą uzyskać uprawnienie do kierowania robotami konstrukcyjnemi, dotyczącemi budynków, określonych w art. 358 ust. 2, po wykazaniu się praktyczną umiejętnością kierowania takiemi robotami.";

71) w art. 362:

w ust. 1 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„Do kierowania robotami budowlanemi z wyjątkiem architektonicznego kierowania robotami, dotyczącemi budynków zabytkowych, pomników, budynków monumentalnych i budynków, określonych w art. 358 ust. 2, są uprawnione osoby, które:",

w ustępie pierwszym w punkcie a) po wyrazach: „lub wodnej" dodaje się wyrazy: „z wyjątkiem oddziałów mierniczego (geodezyjnego) i meljoracyjnego",

ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Wspomnianym osobom przysługuje uprawnienie do sporządzania projektów (planów) robót konstrukcyjnych i instalacyjnych. Osoby te mogą uzyskać uprawnienie do sporządzania projektów architektonicznych dla robót, do kierowania któremi są uprawnione, po wykazaniu się praktyczną umiejętnością sporządzania takich projektów.";

72) w art. 363:

w ust. 1 wyraz: „wydziałach" zastępuje się wyrazem: „wydziale" i skreśla się wyrazy: „elektrycznym, chemji", oraz wyrazy: „budynków zabytkowych, pomników, budynków użyteczności publicznej o charakterze monumentalnym,", a ponadto koniec zdania od wyrazów: „budynków o skomplikowanej konstrukcji..." otrzymuje brzmienie: „budynków większych o skomplikowanych konstrukcjach żelaznych, żelazo-betonowych i innych, które w razie potrzeby określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.",

po ust. 2 dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Osoby, określone w ust. 1, są również uprawnione do kierowania robotami budowlanemi przy budowie ogólnych domowych urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych, ogólnych urządzeń centralnego ogrzewania, wreszcie ogólnej domowej instalacji gazowej, o ile wykażą się odpowiednią co najmniej trzyletnią praktyką budowlaną przy tych robotach w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, zaświadczoną przez właściwy urząd lub przez osoby, uprawnione do kierowania robotami budowlanemi, i złożą egzamin, określony w art. 361 pkt. c).";

73) w art. 364:

ust. 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Do kierowania robotami budowlanemi — z wyjątkiem robót, dotyczących budynków zabytkowych, pomników i budynków monumentalnych, jak również budynków większych o skomplikowanych konstrukcjach żelaznych, żelazo-betonowych i innych, które w razie potrzeby określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych — są uprawnione osoby, które:

1) ukończyły w kraju państwową lub prywatną, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędną: a) średnią szkołę budowlaną, albo b) wydział budowlany innej średniej szkoły zawodowej, lub c) szkołę budownictwa naziemnego stopnia licealnego, zorganizowaną na podstawie ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 389),

2) mają dostateczną, co najmniej pięcioletnią, praktykę przy robotach budowlanych w służbie państwowej, samorządowej lub prywatnej, zaświadczoną przez właściwy urząd lub przez osoby, upoważnione do kierowania robotami i

3) złożą egzamin, określony w art. 361 pkt. c).",

na końcu dodaje się dwa nowe ustępy w brzmieniu następującem:

„Wykaz miast, w których nie mogą sporządzać projektów (planów) osoby, uzyskujące uprawnienie na podstawie artykułu niniejszego, może być uzupełniony w drodze rozporządzenia przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w drodze rozporządzenia może uznać, iż ukończenie określonej średniej szkoły budowlanej lub szkoły stopnia licealnego upoważnia do uzyskania na podstawie niniejszego artykułu prawa sporządzania projektów bez ograniczeń, o których mowa wyżej w ust. 3 i 4.";

74) art. 365 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 365. Do kierowania robotami budowlanemi przy budowie, przebudowie i zmianach budynków, określonych w art. 348, i do sporządzania projektów tych robót są uprawnione osoby, które:

a) uzyskały prawo kierowania robotami budowlanemi i sporządzania projektów tych robót na podstawie art. 361, 362, 363 lub 364, w zakresie, przewidzianym w tych artykułach, lub

b) ukończyły akademicką szkołę górniczą i posiadają kwalifikacje na kierownika ruchu zakładu górniczego.

Minister Przemysłu i Handlu może wyjątkowo udzielać uprawnień do kierowania robotami, o których mowa w ust. 1, i do sporządzania projektów tych robót, w zakresie przezeń dozwolonym, osobom, które ukończyły z ostatecznem świadectwem średnią szkołę górniczą lub szkołę górniczą stopnia gimnazjalnego.";

75) w art. 366 na końcu dodaje się nowy ustęp w brzmieniu następującem:

„Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać świadectwa szkół zagranicznych za równorzędne ze świadectwami szkół, wymienionych w art. 364.";

76) w art. 368 w końcu dodaje się dwa nowe ustępy w brzmieniu następującem:

„Stwierdzanie praktycznej umiejętności w projektowaniu i wykonywaniu robót konstrukcyjnych, przewidzianej w art. 361 ust. 3 i praktycznej umiejętności sporządzania projektów (planów) architektonicznych, przewidzianej w art. 362 ust. 2, będzie uskuteczniane przez komisję kwalifikacyjną, powołaną przez Ministra Spraw Wewnętrznych.

Szczegółowe przepisy co do sposobu stwierdzania praktycznej umiejętności, o której mowa w ustępie poprzedzającym, składu komisji i wysokości opłat na rzecz komisji zostaną wydane przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.";

77) w art. 369 dodaje się ustęp drugi w brzmieniu następującem:

„W razie, gdy osoby, o których mowa w ust. 1, razem z prawem kierowania robotami budowlanemi otrzymały właściwe tytuły, wówczas zachowują również prawo do używania tych tytułów z tem zastrzeżeniem, że osoby, które na podstawie przepisów b. państwa rosyjskiego nabyły tytuł „architekta", „architekta-artysty" lub „architekta-akademika" korzystają z tytułu „architekta", a osoby, które nabyły tytuł, „technika budowlanego ministerstwa spraw wewnętrznych", korzystają z tytułu „budowniczego.";

78) przepisy art. 370 uchyla się, a w ich miejsce wstawia się, jako art. 370, nowy przepis treści następującej:

„Art. 370. Osobom, które w okresie co najmniej 3 lat przed dniem 5 marca 1928 r. wykonywały zawód kierowników robót budowlanych na obszarach województw poznańskiego i pomorskiego, a które mogą wykazać się zakończonem wykształceniem, uzyskanem na uczelniach, odpowiadających uczelniom, wyszczególnionym w art. 361 ust. 1 pkt. a), art. 362 ust. 1 pkt. a), art. 363 ust. 1 i art. 364 ust. 1 pkt. 1), służą uprawnienia do kierowania robotami budowlanemi i sporządzania projektów (planów) tych robót, określone w jednym z wymienionych artykułów, odpowiednio do otrzymanego wykształcenia.";

79) w art. 371 dodaje się ustęp drugi w brzmieniu następującem:

„Minister Spraw Wewnętrznych w okresie do dnia 5 marca 1940 r. może ponadto wydawać uprawnienia, określone w ust. 1, na zasadach w tym ustępie wyłuszczonych, osobom, nieczyniącym zadość art. 370, które w okresie co najmniej 6 lat wykonywały zawód kierowników robót na obszarze województw poznańskiego lub pomorskiego.";

80) w art. 376 w końcu dodaje się nowy ustęp 3 w brzmieniu następującem:

„Sprawę uprawnień do samoistnego wykonywania rzemiosła wchodzącego w zakres robót, podpadających pod postanowienie niniejszego rozporządzenia, regulują przepisy prawa przemysłowego.";

81) w art. 380 w ust. 1 po wyrazach: „o ile zaś bezpieczeństwo nie może być zapewnione, albo zniekształcenie lub zeszpecenie nie może być usunięte w drodze dokonania zmian i przeróbek" dodaje się wyrazy: „lub wreszcie, gdy nowowzniesiony budynek lub urządzenie wykracza poza linję regulacyjną, ustaloną w prawomocnym planie zabudowania,";

82) w art. 382 ustęp 2 otrzymuje brzmienie następujące:

„Przepisu powyższego nie stosuje się do budynków strategicznych, kolejowych, lotniczych, portowych, wznoszonych na terenach handlowych portów morskich, i budynków, związanych z żeglugą morską, jak latarnie morskie i t. p.";

83) w art. 384 w ust. 1 pkt. c) po wyrazie: „górniczych" spójnik „i" zastępuje się przecinkiem, a po wyrazie: „kolejowych" dodaje się wyrazy: „lotniczych, portowych, wznoszonych na terenie handlowych portów morskich, i budynków, związanych z żeglugą morską, jak latarnie morskie i t. p.;

84) w art. 385 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie następujące:

„Do zarządów miast, niebędących uzdrowiskami, uznanemi za posiadające charakter użyteczności publicznej, należy:";

85) w art. 387:

ustęp 1 otrzymuje brzmienie następujące:

„Zarządzenia i orzeczenia, wydawane na podstawie art. 385 i 386, powinny być oparte na opinji rzeczoznawców budowlanych, posiadających uprawnienia do kierowania robotami budowlanemi",

po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Rzeczoznawcami budowlanymi w miastach, wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, mogą być tylko osoby, które uzyskały uprawnienia na podstawie art. 361 lub 362, bądź też posiadają uprawnienia z mocy art. 369, a mogą wykazać się wyższem wykształceniem technicznem, zakończonem przepisanemi egzaminami, nabytem w uczelniach określonych w art. 361 i 362.";

86) w art. 388:

w ust. 1 skreśla się wyrazy: „a niestanowiących gminy miejskiej",

ustęp drugi otrzymuje brzmienie następujące:

„Zarządzenia i orzeczenia, wydawane na podstawie ust. 1, powinny być oparte na opinji rzeczoznawców, czyniących zadość wymaganiom, określonym w art. 387 ust. 2, i zatwierdzonych przez wojewodę.“;

87) w art. 389:

punkt d) otrzymuje brzmienie następujące:

„d) wydawanie w miejscowościach wiejskich zarządzeń na podstawie art. 337, 338 i 380 oraz zarządzeń, dotyczących wstrzymywania robót, prowadzonych w sposób, mogący spowodować niebezpieczeństwo dla życia albo zdrowia ludzkiego (art. 379 ust. 1 pkt. c),“,

dodaje się ustęp drugi w brzmieniu następującem:

„Zarządzenia i orzeczenia, wydawane na podstawie ust. 1, powinny być oparte na opinjach rzeczoznawców, czyniących zadość wymaganiom, określonym w art. 387 ust. 2, i zatwierdzonych w sposób, przewidziany w tymże art. 387. W przypadkach, usprawiedliwionych warunkami miejscowemi, rzeczoznawcami budowlanymi mogą być za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych osoby, posiadające uprawnienia, przewidziane w art. 364.“;

88) art. 392 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 392. Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę, zmianę i użytkowanie budynków, przeznaczonych na zakłady przemysłowe, których urządzenie wymaga zatwierdzenia w myśl przepisów o prawie przemysłowem, należy do władz, powołanych w charakterze władz przemysłowych do zatwierdzenia projektów urządzenia tych zakładów przemysłowych.

Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę, zmianę i użytkowanie budynków portowych, bezpośrednio związanych z eksploatacją portów i położonych na terenach handlowych portów morskich, należy do urzędu morskiego.

Wydawanie pozwoleń na budowę, przebudowę, zmianę i użytkowanie budynków, przeznaczonych na zakłady elektryczne, należy do wojewody, a w m. st. Warszawie — do Komisarza Rządu.

Przed wydaniem pozwolenia na wzniesienie w mieście nowego budynku lub powiększenia bądź zmianę zewnętrznego wyglądu istniejącego budynku, gdy udzielenie takiego pozwolenia nie należy do zarządu miejskiego, władze, określone w ust. 1, 2 i 3, powinny zasięgnąć opinji właściwego zarządu miejskiego.“;

89) w art. 393-a w ust. 3 po wyrazach: „kompetencji władz administracji ogólnej“ dodaje się wyrazy: „albo przekazać je władzom i organom samorządowym wyższego rzędu“;

90) w art. 396:

w ust. 1 przed wyrazami: „artykułu 386“ dodaje się: „artykułu 385 pkt. a) i “,

w ust. 2 po wyrazach: „wydanych w myśl art. 385“ dodaje się wyrazy: „pkt. b) i c)“;

91) art. 397 otrzymuje brzmienie następujące:

„Art. 397. Od orzeczeń, wydanych w myśl art. 392 przez wojewodę, komisarza rządu lub przez urząd morski, osobom interesowanym służy prawo odwołania do Ministra Przemysłu i Handlu, który rozstrzyga je w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.“;

92) zamiast artykułów 399 — 407 wstawia się przepisy następujące:

„Art. 399. Kto:

1) wznosi, przebudowuje, użytkuje lub znosi budynek albo inne urządzenie, bez pozwolenia, wymaganego przez przepisy rozporządzenia niniejszego lub przepisy, wydane na jego podstawie;

2) nie stosuje się przy prowadzeniu robót budowlanych do przepisów rozporządzenia niniejszego lub przepisów, wydanych na jego podstawie;

3) nie stosuje się do zarządzeń władzy, wydanych na podstawie art. 338, 379 i 380, —

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Jeżeli sprawca jest kierownikiem robót lub przedsiębiorcą, prowadzącym roboty budowlane, można w razie powtórnego skazania na karę pozbawienia wolności orzec nadto utratę prawa do wykonywania robót budowlanych lub kierowania niemi na czas, nieprzekraczający lat pięciu.

Art. 400. Kto wykracza przeciw przepisowi art. 377, podlega, jeżeli nie ma zastosowania art. 36 prawa o wykroczeniach, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 401. Sprawy o przestępstwa, określone w rozporządzeniu niniejszem, należą do właściwości powiatowej władzy administracji ogólnej, a co do budynków i urządzeń, przewidzianych w art. 348, — do właściwości odpowiednich władz górniczych.

Art. 402. Niezależnie od ewentualnego pociągnięcia do odpowiedzialności karnej na podstawie art. 399 — 401, Minister Spraw Wewnętrznych może udzielać upomnień osobom, uprawnionym do kierowania robotami budowlanemi i do sporządzania projektów tych robót, gdy osoby te przy kierowaniu robotami budowlanemi lub przy sporządzaniu projektów:

a) nie stosują się do przepisów obowiązujących, bądź

b) nie stosują się do ogólnie uznanych zasad sztuki budowlanej, albo do zasad wiedzy technicznej.

W razie, gdy pomimo dwukrotnie udzielonych upomnień osoba uprawniona do kierowania robotami budowlanemi i do sporządzania projektów tych robót, ponownie dopuściła się naruszenia, określonego w ustępie pierwszym, albo gdy wskutek takiego naruszenia, popełnionego chociażby po raz pierwszy, zostało narażone na niebezpieczeństwo życie i zdrowie ludzkie, Minister Spraw Wewnętrznych może orzec odebranie na czas do lat trzech odnośnych uprawnień, przyczem może uzależnić ponowne udzielenie uprawnienia od złożenia egzaminu, przewidzianego w

art. 361 ust. 1 pkt. c), albo od stwierdzenia praktycznej umiejętności fachowej przez komisję kwalifikacyjną (art. 368 ust. 5 i 6).

Decyzje, określone w ustępach poprzedzających, będą wydawane po wysłuchaniu opinji uczelni, instytucyj lub organizacyj fachowych, które określi rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.";

93) w art. 408 w pkt. 1) skreśla się wyrazy: „w miastach i uzdrowiskach, uznanych za posiadające charakter użyteczności publicznej" oraz wyraz „przyległych";

94) w art. 410:

w pkt. 1 skreśla się wyrazy: „w miastach",

pkt. 5) otrzymuje brzmienie następujące:

„5) obowiązek udziału właścicieli działek w pokryciu kosztów zamiany trwałej lub utrwalonej nawierzchni ulic i placów na nawierzchnię z ulepszonego materjału, jak: kostka, klinkier, beton, asfalt i t. p.;",

w pkt. 6 na końcu skreśla się średnik i dodaje się wyrazy: „i obowiązek urządzenia w domach o więcej niż dwóch kondygnacjach na parterze skrzynek listowych dla doręczenia mieszkańcom korespondencji pocztowej;",

pkt. 10 otrzymuje brzmienie następujące:

„10) obowiązek uzyskiwania pozwolenia w sposób, przewidziany w art. 333 lub w art. 334 na wykonanie robót, niewymienionych odpowiednio w jednym z tych artykułów, obowiązek zgłaszania do właściwej władzy w sposób przewidziany w art. 335 robót, niewymienionych w tym artykule, i obowiązek wykonywania pod nadzorem technicznego kierownika robót, niewymienionych w art. 333,";

w pkt. 12 w końcu dodaje się wyrazy: „oraz przy zatwierdzaniu planów parcelacji,";

na końcu kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się punkty 13), 14), 15), 16), 17), i 18) w brzmieniu następującem:

„13) obowiązek urządzania i utrzymywania na działkach skarp i rowów, potrzebnych ze względu na spadzistość lub odwodnienie terenu, i sposób ich urządzania oraz obowiązek urządzania i utrzymywania ogródków przed domami;

14) obowiązek urządzania w budynkach schronów przeciwgazowych, warunki, jakim te schrony powinny odpowiadać, i wogóle warunki, jakim powinny odpowiadać budynki ze względu na obronę przeciwlotniczą i przeciwgazową, wreszcie obowiązek i sposób urządzenia dzwonków alarmowych;

15) odmienne od określonych w art. 196 warunki, jakim powinny odpowiadać mury ogniochronne przy wznoszeniu przy granicy działek budynków szczytem do ulicy w dzielnicach istniejących, zabudowanych domami, położonemi w opisany sposób;

16) zmniejszenie do 21 cm przewidzianych w art. 237 i 300 odległości nieogniotrwałych konstrukcyjnych części od wewnętrznej powierzchni ścian kominów, z równoczesnem określeniem odpowiedniego sposobu oddzielenia tych konstrukcyj od kominów;

17) sposób wykonywania robót budowlanych, mogących narazić sąsiadów na uciążliwości z powodu hałasu, przykrych wyziewów i t. p.;

18) najmniejszą dopuszczalną odległość budynków od ulic i dróg.";

95) w art. 415:

w ust. 1 w pkt. c) wyrazy: „osiedli niewymienionych w punktach a) i b)" zastępuje się wyrazami: „miast, niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych, i gmin wiejskich, niebędących uzdrowiskami, określonemi w pkt. b)",

po ust. 1 dodaje się nowy ustęp 2 w brzmieniu następującem:

„Przepisy miejscowe o szerokości i urządzaniu ulic, dróg i placów komunikacyjnych wydaje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Komunikacji.";

96) w art. 416 dodaje się ustępy 2 i 3 w brzmieniu następującem:

„Minister Spraw Wewnętrznych może regulować w drodze rozporządzeń poszczególne zagadnienia z pośród wymienionych w art. 408 — 411.

Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Opieki Społecznej może wydawać w drodze rozporządzeń dla całego Państwa lub jego części ulgowe przepisy policyjno-budowlane dla wsi, dopuszczające odchylenia od wymagań, zawartych w art. 264 — 316, oraz ulgowe przepisy dla obszarów rolnych, znajdujących się w granicach administracyjnych miast niewydzielonych z powiatowych związków samorządowych, dopuszczające odchylenia od wymagań, zawartych w art. 172 — 263.".

Art. 2. Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych do ogłoszenia w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), z uwzględnieniem zmian, wynikających z przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu.

Art. 3. Z dniem wejścia w życie ustawy niniejszej traci moc obowiązującą ustawa z dnia 14 marca 1932 r. o scalaniu działek budowlanych w m. Gdyni (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 301) oraz ustawa z dnia 28 stycznia 1932 r. o rejonach bezpieczeństwa przy wojskowych zakładach amunicyjnych oraz składach amunicji i materjałów wybuchowych (Dz. U. R. P. Nr. 19, poz. 213).

Art. 4. Ustawa niniejsza obowiązuje na obszarze całego Państwa z wyjątkiem Województwa Śląskiego.

Art. 5. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, tudzież innym ministrom, każdemu we właściwym mu zakresie działania.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z tem że przepisy art. 1 pkt. 73), 78) i 79) wchodzą w życie z dniem 5 marca 1938 r., przepisy zaś pkt. 87) nowego ust. 2 — z dniem 5 marca 1939 r.

Poz. 406. Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. o zalesianiu niektórych nieużytków.

Art. 1. (1) Obowiązkowi zalesienia podlegają nieużytki, niestanowiące własności Państwa, których zalesienie potrzebne jest:

1) do zabezpieczenia gruntów przed zmywaniem i wyjałowieniem, powstrzymania usuwania się ziemi i kamieni, przeszkodzenia tworzeniu się dzikich potoków, obrywaniu skał i spadkowi lawin,

2) do uchronienia brzegów wód przed obrywaniem się, a źródeł przed zasypywaniem,

3) do przeszkodzenia powstawaniu albo rozszerzaniu się piasków lotnych lub parowów.

(2) Nadto Minister Rolnictwa i Reform Rolnych może w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych zarządzać zalesienie nieużytków, jeżeli wymaga tego interes obrony Państwa.

Art. 2. (1) Wydział powiatowy po zasięgnięciu opinji izby rolniczej opracowuje w granicach swoich możliwości finansowych roczny plan prac zalesieniowych. Zalesienia uzupełniające na gruntach już zalesionych winny być objęte planem prac zalesieniowych lat następnych.

(2) Plan prac zalesieniowych wyłożony będzie na przeciąg miesiąca do publicznej wiadomości w zarządzie gminy, na której obszarze mają być prowadzone prace zalesieniowe. O terminie i miejscu wyłożenia planu zarząd gminy zawiadomi interesowanych właścicieli gruntów zgodnie z przepisami o postępowaniu administracyjnem. Osobom tym służy prawo zgłaszania sprzeciwów co do tego, że grunt ich niesłusznie zaliczono do nieużytków, podlegających obowiązkowi zalesienia, jak również co do tego, że z planu prac zalesieniowych wynikają dla nich zbyt duże obciążenia w zakresie dostarczania robocizny. Sprzeciwy należy zgłosić w zarządzie gminy do protokółu lub na piśmie wraz z uzasadnieniem, najpóźniej w dniu upływu terminu wyłożenia planu.

Art. 3. (1) Plan prac zalesieniowych zatwierdza wojewoda, który jednocześnie rozstrzyga zgłoszone sprzeciwy. Wojewoda uprawniony jest do wprowadzenia zmian w złożonym do zatwierdzenia planie.

(2) Decyzja o zatwierdzeniu planu prac zalesieniowych, jak również decyzje, rozstrzygające sprzeciwy, są ostateczne.

Art. 4. (1) Zatwierdzony plan prac zalesieniowych wykonywa wydział powiatowy, który także dostarcza wszelkich materjałów, potrzebnych do prowadzenia prac zalesieniowych.

(2) Obowiązek dostarczenia robocizny ciąży na właścicielach nieużytków; w przypadkach, gdy właścicielem zalesianego nieużytku jest gmina lub gromada, obowiązek dostarczenia robocizny ciąży na członkach tejże gminy lub gromady, stosownie do przepisów o świadczeniach w naturze na niektóre cele publiczne.

Art. 5. (1) Nadzór fachowy nad pracami zalesieniowemi sprawuje wojewoda, który jednak może wykonywanie tego nadzoru przekazać izbie rolniczej.

(2) Nadzór nad wykonaniem zatwierdzonego planu prac zalesieniowych należy do wojewody.

Art. 6. (1) W ciągu lat 50 od końca roku, w którym przeprowadzono zalesienie w myśl przepisów niniejszej ustawy, nie opłaca się od zalesionego gruntu państwowego podatku gruntowego i na nim opartych danin samorządowych. Poniesione przez właścicieli koszty zalesienia tych gruntów będą potrącane od dochodu podatkowego w rozumieniu prawa o państwowym podatku dochodowym.

(2) Grunty, zalesione na podstawie przepisów ustawy niniejszej, są gruntami leśnemi w rozumieniu przepisów o ochronie lasów, niestanowiących własności Państwa.

(3) Kto niszczy roślinność lub uszkadza urządzenia ochronne, zaprowadzone przy zalesieniu nieużytków w myśl przepisów ustawy niniejszej, podlega w drodze administracyjnej karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 zł albo obu tym karom łącznie.

Art. 7. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych.

Art. 8. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Poz. 407. Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne.

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 658) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 1 ust. 2) zdaniu ostatniemu nadaje się brzmienie: „Najmniej na 14 dni przed zgłoszeniem wniosku banki i instytucje winny zawiadomić właściciela nieruchomości.“;

2) w art. 2 wyrazy: „których właściciel posiada ogółem na obszarze Państwa mniej niż 200 ha gruntów“ zastępuje się wyrazami: „stanowiące gospodarstwa grupy A w rozumieniu art. 3 ust. (1) pkt. 1) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o konwersji i uporządkowaniu długów rolniczych (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 5, poz. 59)“;

3) w art. 3 datę „1 stycznia 1933 r.“ zastępuje się datą „1 stycznia 1936 r.“;

4) w końcu art. 3 dodaje się zdanie następujące:

„Okoliczność, że jedna z instytucyj, wymienionych w art. 1, nie przyłączyła się do postępowania, nie stanowi przeszkody do przyłączenia się innych instytucyj, których wierzytelności znajdują się na bezpośrednio dalszych miejscach.“;

5) w art. 3 dodaje się nowy ust. 2) o brzmieniu następującem:

„2) Grunty z nieruchomości, nieposiadających uregulowanej hipoteki, przejmowane będą bez ograniczeń, wynikających z ustępu poprzedzającego.“;

6) w art. 7 ust. 3) ostatnie zdanie otrzymuje brzmienie:

„Władza uskuteczniająca przejęcie gruntów ustala w porozumieniu z instytucją, czy zachodzi konieczność segregacji. W razie rozbieżności zdań decyduje Minister Skarbu.“;

7) w art. 7 ust. 4) otrzymuje brzmienie:

„4) Segregacji wierzytelności instytucyj kredytu długoterminowego dokonywują te instytucje w porozumieniu z władzą, uskuteczniającą przejęcie gruntów. W razie rozbieżności zdań co do wysokości kwoty pożyczki, ulegającej przeniesieniu na grunty przejęte, decyduje Minister Skarbu.“;

8) w art. 8 ust. 2) skreśla się wyrazy: „z doliczeniem kosztów przejęcia“;

9) w art. 9 ust. 1) po wyrazie „rolnej“ dodaje się wyrazy: „oraz o osadnictwie wojskowem“, skreśla się wyraz „przyczem“, dwukropek oraz punkty: a), b), c), d) i e);

10) w art. 9 ust. 2) po wyrazie „parcelację“ dodaje się wyrazy: „i osadnictwo wojskowe“;

11) w art. 10 ust. 1) skreśla się wyrazy: „kosztów przejęcia oraz“;

12) w art. 10 ust. 2) pkt. a) po wyrazach: „nie uległy zbyciu“ dodaje się wyrazy: „lub gdy zostały przeznaczone na osadnictwo wojskowe“;

13) w art. 10 ust. 2) skreśla się pkt. c);

14) w art. 10 ust. 2) pkt. d) otrzymuje oznaczenie „c)“;

15) do art. 10 dodaje się ust. 3) o następującem brzmieniu:

„3) Spłata wierzytelności, wymienionych w art. 1, może być dokonana za zgodą wierzycieli w obligacjach 3% państwowej renty ziemskiej według wartości nominalnej po potrąceniu kosztów, związanych ze zbyciem gruntów na zasadach, które ustali rozporządzenie Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Skarbu. W tym przypadku sumy, uzyskane ze zbycia gruntów przejętych, wpływają na rzecz Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej (Dz. U. R. P. z 1934 r. Nr. 40, poz. 364).“;

16) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15. Decyzje o wszczęciu postępowania, unormowanego w rozporządzeniu niniejszem, wydaje wojewoda na wniosek dyrektora izby skarbowej, instytucyj lub innych osób prawnych wymienionych w art. 1. Decyzje o wszczęciu postępowania są ostateczne.“;

17) w art. 18 ust. 1) otrzymuje brzmienie:

„1) W przypadku, gdy nieruchomość poddana jest egzekucji sądowej, postępowanie, unormowane w niniejszem rozporządzeniu, może być wszczęte tylko wtedy, gdy wierzyciel w ciągu 6-ciu miesięcy nie popiera egzekucji lub nie żąda podjęcia zawieszonego postępowania egzekucyjnego. Termin powyższy biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, bądź też od ustania przyczyny zawieszenia postępowania.

W przypadku, gdy nieruchomość z mocy szczególnych przepisów poddana jest egzekucji pozasądowej, decyzje o wszczęciu postępowania, unormowanego rozporządzeniem niniejszem, wojewoda wydaje w porozumieniu z dyrektorem izby skarbowej.“;

18) po art. 18 dodaje się nowy art. 18-a o brzmieniu następującem:

„Art. 18-a. Koszty postępowania, dotyczące przejęcia gruntów, obciążają właściciela nieruchomości. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych, wydane w porozumieniu z Ministrem Skarbu, ustali sposób obliczania tych kosztów.“;

19) art. 19 otrzymuje brzmienie:

„Art. 19. Wojewoda umorzy postępowanie w przypadku uiszczenia przez dłużnika należności zaległych (art. 4 ust. 1) oraz już powstałych kosztów postępowania. Umorzenie postępowania, dotyczącego należności Skarbu Państwa, może nastąpić tylko po porozumieniu z dyrektorem izby skarbowej.“;

20) w końcu art. 20 zamiast kropki stawia się średnik i dodaje zdanie: „rozporządzenie Rady Ministrów może również przesunąć termin 1 stycznia 1936 r., przewidziany w art. 3 ust. 1).“.

Art. 2. Upoważnia się Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych do ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o przejmowaniu na własność Państwa gruntów za niektóre należności pieniężne (Dz. U. R. P. Nr. 85, poz. 658) z uwzględnieniem zmian, wynikających z ustawy niniejszej oraz przepisów, wydanych do dnia ogłoszenia jednolitego tekstu, z odpowiednią zmianą numeracji artykułów i ustępów.

Art. 3. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Ministrowi Skarbu w porozumieniu z Ministrami: Sprawiedliwości, Spraw Wewnętrznych i Opieki Społecznej.

Art. 4. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 408. Ustawa z dnia 14 lipca 1936 r. o zmianie ustawy z dnia 22 czerwca 1925 r. o wyścigach konnych.

Poz. 409. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 3 lipca 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych i Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1932 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi.

Na podstawie art. 8 pkt. g) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o dozorze nad artykułami żywności i przedmiotami użytku (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 343), art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 21 czerwca 1932 roku o przekazaniu zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawach zdrowia publicznego Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 493) oraz art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 12 lipca 1932 r. o wprowadzeniu nazwy „Minister Opieki Społecznej" i „Ministerstwo Opieki Społecznej" (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 597) zarządzam co następuje:

§ 1. Termin 30 czerwca 1936 r., określony w § 46 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1932 r. o dozorze nad mięsem i przetworami mięsnemi, wydanego w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Ministrem Przemysłu i Handlu (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 603) w brzmieniu, nadanem przepisem § 1 rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 września 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 468), przedłuża się do dnia 30 czerwca 1938 r., termin zaś 31 grudnia 1936 r. — do dnia 31 grudnia 1938 r.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, z mocą obowiązującą od dnia 1 lipca 1936 r.

Poz. 410. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o związkach komunalnych kas oszczędności.

Na podstawie art. 71 ust. (3), art. 79 ust. (3) i art. 95 ust. (2) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr. 95, poz. 860) zarządzam co następuje:

§ 1. (1) Związki komunalnych kas oszczędności posiadają osobowość prawną o charakterze publiczno-prawnym.

(2) Związki mogą posiadać własny majątek, nabywać prawa i zaciągać zobowiązania.

(3) W dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego związki komunalnych kas oszczędności zwane będą — związkami, komunalne kasy oszczędności — kasami oszczędności.

§ 2. Pieczęć związku zatwierdzi Minister Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych na podstawie art. 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1927 r. o godłach i barwach państwowych oraz o oznakach, chorągwiach i pieczęciach (Dz. U. R. P. Nr. 115, poz. 980) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 80, poz. 629).

§ 3. (1) Na obszarze Państwa działają następujące związki:

1) Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, z siedzibą w Warszawie, obejmujący obszar: m. st. Warszawy oraz województw: białostockiego, kieleckiego, lubelskiego, łódzkiego, warszawskiego, nowogródzkiego, poleskiego, wileńskiego i wołyńskiego;

2) Związek Komunalnych Kas Oszczędności we Lwowie, z siedzibą we Lwowie, obejmujący obszar województw: krakowskiego, lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego;

3) Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Katowicach, z siedzibą w Katowicach, obejmujący obszar województwa śląskiego;

4) Związek Komunalnych Kas Oszczędności w Poznaniu, z siedzibą w Poznaniu, obejmujący obszar województw: pomorskiego i poznańskiego.

(2) Wszystkie kasy oszczędności obowiązane są należeć do właściwego związku.

§ 4. (1) Związkom zleca się wykonywanie bezpośredniego nadzoru nad kasami oszczędności. W szczególności przekazuje się związkom uprawnienia następujące:

1) zatwierdzanie statutów kas oszczędności i zmian tych statutów;

2) zatwierdzanie wyborów dyrektorów zarządzających kas oszczędności;

3) zezwalanie w wyjątkowych przypadkach członkom organów i pracownikom kasy oszczędności na pełnienie funkcyj członków rady nadzorczej, zarządu, komisji rewizyjnej, bądź pełnienie funkcyj w charakterze pracownika w innych zakładach i instytucjach kredytowych;

4) zezwalanie na zaciąganie pożyczek krótkoterminowych przez kasy oszczędności;

5) zezwalanie na lokowanie wolnych funduszów kas oszczędności w innych kasach oszczędności;

6) zezwalanie na nabycie lub budowę nieruchomości dla własnego użytku kas oszczędności z funduszów zasobowych i o szczególnem przeznaczeniu;

7) zakazywanie użycia w wyjątkowych okolicznościach części zysków na cele publiczne;

8) zawieszanie w czynnościach organów kasy oszczędności, jak również zawieszanie w czynnościach poszczególnych członków rady i dyrekcji kasy oszczędności, w razie stwierdzenia okoliczności przewidzianych w art. 72 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności, a w związku z tem wydawanie niezbędnych zarządzeń, mających na celu zapewnienie należytego funkcjonowania kasy oszczędności;

9) uchylanie i zawieszanie uchwał i zarządzeń organów kasy oszczędności, naruszających prawo lub statut albo szkodliwych dla interesu publicznego lub interesu kasy;

10) zatwierdzanie planu przeprowadzenia likwidacji, oznaczenie wysokości wynagrodzenia dla likwidatorów oraz wykonywanie nadzoru nad czynnościami związanemi z przeprowadzeniem likwidacji kas oszczędności.

(2) Decyzje związków, przewidziane w ust. (1) pkt. 2), 6) i 8), powinny przed ich wydaniem uzyskać zgodę władzy nadzorczej. W przypadkach gdy władza nadzorcza nie zajmie stanowiska w odniesieniu do przedłożonej decyzji w ciągu 14 dni od dnia doręczenia, decyzja uważana będzie za uzgodnioną.

(3) Od decyzji związku służy odwołanie do władzy nadzorczej za pośrednictwem właściwego związku w ciągu 14 dni od daty doręczenia decyzji.

§ 5. Związki:

1) wykonywają bezpośredni, zlecony przez władzę nadzorczą, nadzór nad kasami oszczędności, w granicach i w sposób przewidziany rozporządzeniem niniejszem;

2) kierują polityką operacyj czynnych i biernych według zasad i wskazań ustalonych, bądź zatwierdzonych przez Ministra Skarbu;

3) kontrolują działalność kas oszczędności oraz dokonywają rewizji i inspekcji z prawem udziału delegata związku w posiedzeniach organów kas oszczędności;

4) udzielają obowiązujących kasy oszczędności wskazań i instrukcyj oraz udzielają wyjaśnień we wszelkich sprawach zleconych przez władzę nadzorczą lub w sprawach objętych obowiązującemi przepisami kasy oszczędności;

5) wyrażają opinję w sprawach, w których kasy oszczędności zwracają się do władzy nadzorczej za pośrednictwem związków;

6) badają bilanse, preliminarze budżetowe, rachunki zysków i strat — z prawem czynienia zmian, składają władzy nadzorczej dokładne pisemne sprawozdanie z działalności kas oszczędności za rok ubiegły;

7) udzielają na żądanie władzom i urzędom państwowym oraz samorządowym informacyj i opinij w sprawach dotyczących zakresu działania i ustawodawstwa kas oszczędności;

8) reprezentują kasy oszczędności i występują w ich imieniu;

9) wykonywają wszelkie czynności zlecone przez władzę nadzorczą lub Ministra Skarbu;

10) prowadzą propagandę w imieniu i na rzecz kas oszczędności w celu szerzenia zmysłu oszczędności.

§ 6. Kasy oszczędności zwracają się do władzy nadzorczej zawsze za pośrednictwem właściwego związku.

§ 7. (1) Zakres działania władz i organów związku określi szczegółowo statut.

(2) Uprawnienia, zlecone przez władzę nadzorczą w § 4, wykonywa łącznie prezes związku i dyrektor związku, wybrani i zatwierdzeni w sposób przewidziany w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności.

(3) W przypadku nieobecności prezesa lub dyrektora związku, uprawnienia, wymienione w ust. (2), przechodzą na ich zastępców, w razie zaś nieobecności zastępców stałych, prezesa związku zastępować może tylko wyznaczony przez niego członek zarządu związku, dyrektora zaś wyznaczony przez prezesa inspektor związku.

§ 8. (1) Statut związku może przewidywać stanowisko stałego zastępcy prezesa związku.

(2) Przepisy, odnoszące się do prezesa związku, odnoszą się również do zastępcy prezesa związku.

§ 9. (1) Statut związku może przewidywać stanowisko stałego zastępcy dyrektora, przyczem jego prawa określi statut.

(2) Przepisy, dotyczące wyboru dyrektora i zatwierdzenia go przez władzę nadzorczą, stosują się również do zastępcy dyrektora.

§ 10. (1) Związek przeprowadza rewizje, kontrole i inspekcje kas oszczędności.

(2) Rewizja, kontrola lub inspekcja każdej kasy powinna być przeprowadzona co najmniej raz do roku. Sposób i formę dokonywania tych czynności określa regulamin.

§ 11. (1) Rewizji, kontroli lub inspekcji dokonywa dyrektor związku lub jego zastępca i inspektorzy związku.

(2) Z dokonanych rewizji, kontroli i inspekcyj dyrektor związku lub jego zastępca wydaje zalecenia rewizyjne, polecenia i instrukcje bezwzględnie obowiązujące kasy oszczędności.

§ 12. Przyjmowanie inspektorów związku wymaga zatwierdzenia Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 13. (1) Koszty rewizji, kontroli lub inspekcji przeprowadzonej na żądanie władzy nadzorczej lub z własnej inicjatywy związku ponosi związek w ramach swego budżetu.

(2) Koszty rewizji przeprowadzonej na żądanie kasy oszczędności ponosi kasa.

§ 14. Władzą nadzorczą związków jest Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

§ 15. (1) Kontrolę związków może spełniać władza nadzorcza przez podległe jej organa lub osoby specjalnie do tego upoważnione.

(2) W razie ustanowienia komisarza rządowego i jego zastępcy władza nadzorcza określa zakres ich obowiązków oraz ich wynagrodzenie.

§ 16. (1) W ciągu dwóch miesięcy od daty wydania przez władzę nadzorczą statutów, związki powinny się zorganizować, dokonać wyboru nowych władz oraz przedstawić władzy

nadzorczej wnioski o zatwierdzenie prezesa związku, stałego zastępcy prezesa, dyrektora i stałego zastępcy dyrektora związku.

(2) Majątek (prawa i zobowiązania) dotychczasowych związków przechodzi na nowozorganizowane związki.

(3) Przepis ust. (2) nie dotyczy Komunalnego Związku Kredytowego w Poznaniu.

(4) Do chwili dokonania reorganizacji związków uprawnienia, przyznane związkom w rozporządzeniu niniejszem, służą związkom wymienionym w art. 93 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności.

§ 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 17 lipca Nr. 164 Rok 1936

Poz. 299. Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 lipca 1936 r. w sprawie dodatkowych kredytów w dz. 4 budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na r. 1936/37.

Poz. 300. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 lipca 1936 r. w sprawie stosowania normy Polskiego Komitetu Normalizacyjnego PN-B-195.

Na podstawie § 39 pkt. a) rozporządzenia Ministra Robót Publicznych z dnia 18 czerwca 1929 r., zawierającego przepisy o granicach wytrzymałości materjałów i konstrukcyj budowlanych (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 431), w brzmieniu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 lipca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 388) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Przy obliczaniu i projektowaniu konstrukcyj betonowych i żelbetowych dopuszcza się odstąpienie od norm, przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Robót Publicznych z dnia 18 czerwca 1929 r., zawierającem przepisy o granicach wytrzymałości materjałów i konstrukcyj budowlanych (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 431) i stosowanie zamiast tych norm, norm Polskiego Komitetu Normalizacyjnego PN-B-195.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 301. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1936 r. w sprawie nadaniu herbu miastu Czortkowowi.

Poz. 302. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 26 czerwca 1936 r. w sprawie zatwierdzenia herbu miasta Pszczyny.

z 18 lipca Nr. 165 Rok 1936

Poz. 303. Obwieszczenie Ministerstwa Komunikacji Nr. L. II/219/3/36 z dnia 10 lipca 1936 r. w sprawie zmian w stanie lotnisk użytku publicznego.

z 20 lipca Nr. 166 Rok 1936

Poz. 304. Zarządzenie o nadaniu Wielkiej Wstęgi Orderu Odrodzenia Polski.

Poz. 305. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 306. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 10 lipca 1936 r. w sprawie wylosowanych premij do obligacyj 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej emisji II z r. 1935.

Poz. 307. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1936 r. o zmianie obwieszczenia z dnia 18 listopada 1935 r. w sprawie specjalnej kontroli obrotu towarowego polsko-niemieckiego.

Poz. 308. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 17 lipca 1936 r. w sprawie kontroli specjalnej przywozu do polskiego obszaru celnego towarów pochodzących ze Szwajcarji.

z 21 lipca Nr. 167 Rok 1936

Poz. 309. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 310. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 10 lipca 1936 r. w sprawie wylosowanych Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

Poz. 311. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 1 lipca 1936 r. w sprawie umorzenia 11-tej raty 4% pożyczki konwersyjnej kolejowej z r. 1933.

z 22 lipca Nr. 168 Rok 1936

Poz. 312. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 10 lipca 1936 r. w sprawie kwoty emisji monet srebrnych, niklowych i bronzowych.

Poz. 313. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 16 lipca 1936 r. w sprawie ustalenia listy towarów, przy których wywozie z Polski do W. M. Gdańska są wymagane zaświadczenia walutowe.

Poz. 314. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 10 lipca 1936 r. w sprawie zmiany zarządcy państwowego nad majątkiem suszarni warzyw i owoców w Sochaczewie.

z 23 lipca Nr. 169 Rok 1936

Poz. 315. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 1 lipca 1936 r. w sprawie umorzenia 19-tej raty 5% Konwersyjnej Pożyczki Kolejowej z r. 1926.

z 24 lipca Nr. 170 Rok 1936

Poz. 316. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 317. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 318. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 3 lipca 1936 r. w sprawie wylosowanych premij do obligacyj 4% Premjowej Pożyczki Dolarowej Serji III.

z 25 lipca Nr. 171 Rok 1936

Poz. 319. Obwieszczenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 17 lipca 1936 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Skarbu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o wykazie instytucyj, za których pośrednictwem będą wydawane zaświadczenia Ministerstwa Przemysłu i Handlu na wolny od cła wywóz wyrobów koszykarskich oraz o trybie postępowania przy wydawaniu tychże zaświadczeń.

z 27 lipca Nr. 172 Rok 1936

C.

Bibljografja.

I. WYDAWNICTWA ZALECONE.

„Prawo karno-administracyjne materjalne“ — Dr. Aleksander Schnitzel.

Dr. Aleksander Schnitzel w zamiarze opracowania całokształtu polskiego materjalnego prawa karno-administracyjnego, wydał drukiem część I tej pracy, zawierającą prawo o wykroczeniach i przepisy wprowadzające k. k. i pr. o wykr.

Część I dzieła została opracowana fachowo, jest zaopatrzona w liczne komentarze i orzecznictwo Sądu Najwyższego, wobec tego zaleca się ją do użytku władz i urzędów administracji ogólnej oraz organów samorządu terytorjalnego.

Cena części I wynosi 3,50 zł. Książka wyszła w nakładzie drukarni Urzędu Wojewódzkiego Śląskiego.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.